

Съвременен превод

Language: български (Bulgarian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Bulgarian Easy-to-Read Version © 2000 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

f81bdf6b-f64b-5c00-a70f-cb43437b4e56

ISBN: 978-1-5313-1300-5

Евангелието според

Лука

Въведение

1 Много хора са се опитвали да съставят описание на събитията, случили се сред нас: ²точно както ни бяха предадени от хора, които от самото начало са били техни очевидци и служители на Божието послание. ³Така и аз, след като внимателно проучих всичко от началото му, сметнах за добре да запиша последователно изложение за теб, почтени Теофиле, ⁴за да си уверен в достоверността на нещата, на които си бил поучаван.

Предсказание за раждането на Йоан Кръстител

⁵По времето, когато Ирод беше цар на Юдея, имаше един свещеник на име Захарий, който беше от рода на Авия.* Жената на Захарий беше от рода на Аарон и се казваше Елисавета. ⁶Захарий и Елисавета бяха праведни пред Бога и изпълняваха безукорно всички Господни заповеди и предписания. ⁷Но те нямаха деца, защото Елисавета беше безплодна, а и двамата бяха вече доста възрастни.

⁸Веднъж, когато Захарий изпълняваше задълженията си на свещеник, по времето, когато неговата група служеше пред Бога, ⁹на него се падна жребият да влезе в храма, за да запали тамян. ¹⁰Докато той кадеше, всички хора се бяха събрали навън и се молеха.

¹¹Тогава на Захарий се яви Господен ангел и застана отдясно на олтара с тамяна. ¹²Виждайки ангела, Захарий се обърка и доста се уплаши. ¹³Но ангелът му каза: „Не се страхувай, Захарий! Молитвата ти е чута. Жена ти Елисавета ще ти роди син и ще го наречеш Йоан. ¹⁴Той ще ти донесе радост и щастие и много хора ще се радват на неговото раждане. ¹⁵Той ще бъде велик пред Господа. Не трябва да пие вино или спиртно питие и още от зачатие си ще бъде изпълнен със Светия Дух. ¹⁶Йоан ще върне много израелтяни към Господа, техния Бог. ¹⁷В силата и духа на Илия той ще върви пред Господа, за да обърне сърцата на бащите към децата им и мислите на непокорните — към мъдростта на праведните, и така да представи на Господа един пригответен народ.“

¹⁸Тогава Захарий каза на ангела: „Как да се уверя, че това е истина? Аз съм стар, а и жена ми вече не е млада.“

¹⁹Ангелът му отговори: „Аз съм Гавриил и стоя в присъствието на Бога. Той ме изпрати да разговарям с теб и да ти предам тази радостна вест. ²⁰Но тъй като не повярва на думите ми, които ще се сбъднат, когато настъпи времето за това, ти ще онемееш и ще мълчиш до деня, в който стане казаното от мен.“

²¹Хората отвън чакаха появяването на Захарий и се чудеха защо се бави толкова дълго в храма. ²²А когато излезе, той не можеше да им продума и те разбраха, че е имал видение, защото им правеше знаци, а оставаше безмълвен. ²³Когато свършиха дните

*1:5 *рода на Авия* Еврейските свещеници са разделени на 24 рода. Вж. 1 Лет. 24.

на службата му в храма, Захарий се прибра у дома.

²⁴ След известно време жена му Елисавета забременя и пет месеца се криеше, като говореше: ²⁵ „Най-накрая Господ се смили над мен и премахна моя срам сред хората.“

Предсказание за раждането на Исус

²⁶ Когато Елисавета беше в шестия месец, Господ изпрати ангел Гавриил в един град в Галилея, наречен Назарет, ²⁷ при една девойка, сгодена за мъж на име Йосиф от Давидовия род. Девойката се казваше Мария. ²⁸ Ангелът дойде при нея и я поздрави: „Ти наистина си благословена! Господ е с теб!“

²⁹ Но Мария много се смути от думите му и недоумяваше какво означава това приветствие.

³⁰ Ангелът ѝ каза: „Не се страхувай, Мария! Божието благоволение е с теб. ³¹ Чуй! Ще заченеш в утробата си и ще родиш син, когото ще наречеш Исус. ³² Той ще бъде велик и хората ще го нарекат Син на Всевишния. Господ Бог ще му даде престола на неговия праотец Давид. ³³ Той завинаги ще царува над Якововия дом и царуването му няма да има край.“

³⁴ Мария попита ангела: „Как ще стане това? Нали съм още девица!“

³⁵ Ангелът ѝ отговори: „Святият Дух ще дойде върху теб и силата на Всевишния ще те осени. Затова и святото дете, което ще родиш, ще се нарича Божий Син. ³⁶ Чуй и това — твоята роднина Елисавета е бременна въпреки възрастта си. Всички мислеха, че е неплодна, но тя е бременна вече шести месец и ще роди син. ³⁷ За Бога няма невъзможни неща.“

³⁸ Тогава Мария каза: „Аз съм слугиня на Господа. Нека бъде така,

както ти рече.“ И ангелът се отдалечи от нея.

Мария посещава Захарий и Елисавета

³⁹ Мария се приготви и забързано се отправи към един град в хълмистата част на Юдея. ⁴⁰ Тя влезе в къщата на Захарий и поздрави Елисавета.

⁴¹ Когато Елисавета чу поздрав на Мария, детето се развълнува в утробата ѝ, Святият Дух я изпълни ⁴² и тя възкликна: „Няма друга сред жените, благословена като теб! И Бог ще благослови детето, което ще родиш. ⁴³ Но коя съм аз, че да заслужа подобно щастие — майката на моя Господ да дойде при мен! ⁴⁴ Ето, веднага щом като поздравът ти прозвуча в ушите ми, детето в утробата ми заигра от радост. ⁴⁵ Благословена си, защото повярва, че ще се сбъдне казаното от Господа.“

Мария възхвалява Бога

⁴⁶ Тогава Мария каза: „Душата ми възхвалява Господа. ⁴⁷ Духът ми се радва, защото Бог е моят Спасител. ⁴⁸ Той погледна милостиво на своята смирена слугиня. Да, отсега нататък всички ще ме наричат благословена, ⁴⁹ защото Всемогъщият извърши велики неща за мен! Свято е неговото име.

⁵⁰ От поколение на поколение Бог е милостив към онези, които се боят от него.

⁵¹ Той е показал силата на ръката си и е разпръснал горделивите със самохвалните им мисли.

⁵² Свалил е тирани от престолите им и е въздигнал смирените.

⁵³ Наситил е гладните с блага, а богатите е отпратил с празни ръце.

⁵⁴ Помогнал е на народа на Израел, който му служи, и не забрави да покаже милост,
⁵⁵ точно както бе обещал на нашите деди, на Авраам и потомците му за вечни времена.“

⁵⁶ Мария остана при Елисавета около три месеца и после се върна у дома си.

Раждането на Йоан Кръстител

⁵⁷ Дойде време Елисавета да ражда и тя роди син. ⁵⁸ Нейните съседни и роднини научиха колко милостив е бил Господ към нея и споделиха радостта ѝ.

⁵⁹ Когато детето стана на осем дни, дойдоха да го обрежат. Те искаха да го нарекат Захарий, на името на баща му, ⁶⁰ но майката възрази: „Не! Той ще се казва Йоан.“

⁶¹ Хората ѝ казаха: „Никой от вашия род не носи това име.“ ⁶² Тогава със знаци попитаха бащата как той желае да го нарекат.

⁶³ Захарий поиска плочка за писане и за изненада на всички написа: „Името му е Йоан.“ ⁶⁴ В този момент говорът му се възстанови и той започна да слави Бога. ⁶⁵ Страх обзе всичките им съседни и за това се заговори по цялата хълмиста част на Юдея. ⁶⁶ Хората, които чува за станалото, се питаха с удивление: „Какво ли ще бъде това дете?“ Защото наистина силата на Господа беше с него.

Захарий възхвалява Бога

⁶⁷ Бащата на Йоан, Захарий, се изпълни със Светия Дух и изрече следното пророчество:

⁶⁸ „Благословен да бъде Господ, Богът на Израел,

защото дойде да помогне и освободи своя народ.

⁶⁹ Той ни даде могъщ Спасител от рода на слугата си Давид,

⁷⁰ както беше обещал преди много време чрез думите на святите си пророци

⁷¹ да ни избави от враговете ни

и от властта на всички, които ни мразят.

⁷² Бог обеща да показва милост на дедите ни

и не забравя своя свят завет —

⁷³ клетвата, която даде

пред нашия праотец Авраам

⁷⁴ да ни освободи от властта на враговете ни,

за да можем да му служим без страх

⁷⁵ и да сме святи и праведни пред него през всичките дни на живота си.

⁷⁶ А ти, дете мое, ще бъдеш наречен пророк на Всевишния,

защото ще вървиш пред Господа, за да приготвиш пътя за него

⁷⁷ и да кажеш на неговия народ,

че ще бъдат спасени чрез

опрощаването на греховете им,

⁷⁸ заради нежната милост на нашия Бог,

която ще дойде при нас от висините като изгряващо слънце,

⁷⁹ за да даде светлина на живеещите в мрачната сянка на смъртта

и да насочи стъпките ни в пътя на мира!“

⁸⁰ Момчето растеше и укрепваше по дух и живееше в пустинята до деня, когато се появи пред народа на Израел.

Раждането на Исус

(Матей 1:18-25)

2 По това време император Август издаде заповед за преброяване на населението в цялата Римска империя. ² Това беше първото

преброяване, откакто Квириний управляваше Сирия.³ Всеки пътуваше до своя роден град, за да се запише.

⁴Йосиф беше от рода на Давид и затова се отправи от галилейския град Назарет към юдейския град Витлеем, родното място на Давид,⁵ за да се запише там заедно с годеницата си Мария. Тя беше бременна⁶ и докато бяха във Витлеем, дойде време да ражда.⁷ Там Мария роди първородния си син. Тя го пови и го сложи да легне в една ясла, тъй като в хана нямаше място за тях.

Овчари научават за раждането на Исус

⁸Недалеч в полето имаше няколко овчаря, които живееха навън и пазеха стадата си през нощта.⁹ Един Господен ангел застана пред тях и Божията слава засия около тях. Овчарите изтръпнаха от страх.¹⁰ Ангелът им каза: „Не се страхувайте! Нося ви добра вест, която ще зарадва всички хора.¹¹ Днес в града на Давид се роди вашият Спасител — Христос* Господ.¹² Ето как ще го познаете: ще намерите бебе, повито и положено в ясла.“

¹³Внезапно към ангела се присъедини многобройно небесно войнство, което славеше Бога с думите:

¹⁴„Слава на Бога във висините, а на земята мир между хората, в които Бог намира голяма радост!“

¹⁵Когато ангелите се възнесоха обратно в небето, овчарите си казаха: „Да отидем във Витлеем и видим

това, което се е случило и което Господ ни извести.“

¹⁶И така, овчарите бързо отидоха там и намериха Мария, Йосиф и бебето, което лежеше в яслата.¹⁷ Като видяха новороденото, те разказаха всичко, което ангелът им беше съобщил за детето.¹⁸ И всички, които слушаха, се удивляваха на разказа на овчарите.¹⁹ Мария скъта тези думи в сърцето си и непрестанно мислеше за тях.²⁰ А овчарите се върнаха при стадата си, славеха Бога и му благодаряха за всичко чуто и видяно; беше станало точно както ангелът им каза.

²¹Когато детето навърши осем дни, то бе обрязано и го нарекоха Исус. Това име беше дадено от ангела още преди Мария да зачене.

Посвещаването на Исус

²²Когато дойде време за очистването им, както се изискваше от Моисеевия закон, Мария и Йосиф заведоха Исус в Ерусалим, за да го представят пред Господа,²³ понеже според Господния закон всеки първороден син трябва да бъде посветен на Господа.[†]
²⁴Йосиф и Мария трябваше съгласно Господния закон да направят жертвоприношение от две гълъбици или два млади гълъба.[‡]

Симеон вижда Исус

²⁵В Ерусалим живееше човек на име Симеон, който беше праведен и благочестив. Той очакваше Бог да спаси Израел и Светият Дух беше с него²⁶ и му беше разкрил, че няма да умре, преди да е видял Господния

***2:11 Христос** Месията, „Помазаникът“ или Божият избраник.

†**2:23 всеки ... Господа** Вж. Изх. 13:2,12.

‡**2:24 направят ... гълъба** Цитат от Лев. 12:8.

Месия. ²⁷Подбуден от Духа, Симеон отиде в храма точно когато Мария и Йосиф доведоха малкия Исус там, за да изпълнят предписанията на Моисеевия закон. ²⁸Симеон прегърна детето и благодари на Бога:

²⁹„Господи, сега слугата ти може да умре в мир, както му обеща.

³⁰Защото с очите си видях спасението ти,

³¹което си приготвил пред всички народи.

³²Той е светлина,

която ще просвети езичниците

и ще прослави твоя народ Израел.“

³³Бащата и майката на Исус бяха смаяни от това, което чува за сина си. ³⁴Тогава Симеон ги благослови и каза на Мария: „Това дете ще бъде причина за падането и въздигането на много хора в Израел и знамение, което ще бъде отхвърлено. ³⁵Мисли, скътани дълбоко в сърцата на хората, ще излязат наяве, а твоята душа ще бъде като пронизана с меч.“

Пророчеството на Анна

³⁶Имаше една пророчица Анна, дъщеря на Фануил от рода на Асир, която беше много възрастна. Тя живя със съпруга си седем години след като се омъжи, ³⁷а после остана вдовица до осемдесет и четиригодишна възраст. Тя никога не напускаше храма и ден и нощ служеше на Бога с пост и молитва. ³⁸Точно в този миг Анна се приближи и започна да благодари на Бога и да разказва за Исус на тези, които очакваха Бог да освободи Ерусалим.

Йосиф и Мария се връщат у дома си

³⁹Когато Йосиф и Мария изпълниха всичко, което Господният

закон изискваше, те се върнаха в Галилея, в родния си град Назарет. ⁴⁰Детето растеше, ставаше все по-силно и по-мъдро и Божиите благословения бяха върху него.

Детството на Исус

⁴¹Всяка година родителите на Исус ходеха в Ерусалим за празника Пасха. ⁴²Когато той беше на дванадесет години, те отидоха там за празника, както обикновено. ⁴³Когато празничните дни свършиха, те си тръгнаха за вкъщи, но момчето Исус, незабелязано от родителите си, остана в Ерусалим. ⁴⁴Като си мислеха, че Исус е в групата на пътниците, Йосиф и Мария вървяха цял ден, преди да започнат да го търсят сред роднини и познати. ⁴⁵Когато не го откриха, те се върнаха да го търсят в Ерусалим. ⁴⁶След три дни го намериха в храма. Той седеше между учителите, слушаше какво говорят и им задаваше въпроси. ⁴⁷Всички, които го чува, се удивиха на начина, по който разсъждаваше и отговаряше. ⁴⁸Родителите му се смаяха, като го видяха. Майка му го попита: „Сине, защо постъпи така с нас? Баща ти и аз бяхме много разтревожени и те търсехме.“

⁴⁹Исус им отговори: „Защо трябваше да ме търсите? Нима не знаехте, че трябва да бъда там, където е работата на моя Баща*?“

⁵⁰Но те не разбраха значението на отговора му. ⁵¹Исус се върна с родителите си в Назарет и им се подчиняваше. А майка му съхраняваше в сърцето си всички тези неща. ⁵²Исус израстваше, ставаше все по-мъдър и печелеше одобрението на Бога и хората.

*2:49 там ... Баща Или: „в дома на моя Баща“.

Делото на Йоан Кръстител

(*Матей 3:1-12; Марк 1:1-8; Йоан 1:19-28*)

3 Беше петнадесетата година от управлението на император Тиберий, когато Пилат Понтийски беше губернатор на Юдея, Ирод — управител на Галилея, брат му Филип — управител на областите Итурей и Трахонития, а Лисаний — управител на Авилиния. ²По това време първосвещеници бяха Анна и Каяфа. Бог говори на живеещия в пустинята Йоан, сина на Захарий. ³И Йоан тръгна по земите край река Йордан да призовава хората да се покаят и да се кръстят, за да бъдат простени греховете им. ⁴Всичко беше точно така, както е записано в книгата на пророк Исаия:

„Един човек вика в пустинята:
«Подгответе пътя за Господа,
очертайте прави пътеките за него!

⁵Всяка долина ще се запълни.
Всяка планина и възвишение ще се
заравнят.

Кривините ще се изправят.
Неравностите ще се изгладят.

⁶И всеки човек ще види
Божие спасение.»“ *Исаия 40:3-5*

⁷Много хора идваха при Йоан да бъдат кръстени, а той им казваше: „Рожби на ехидни! Кой ви предупреди да бягате от идващия Божий гняв? ⁸Ако наистина сте се покаяли, докажете това с делата си. И не започвайте да се успокоявате с думите: «Авраам е нашият баща.» Казвам ви, че Бог може и от тези камъни да създаде потомци на Авраам. ⁹Брадвата е вече при корена на дърветата. Всяко дърво, което не дава добър плод, ще бъде отсечено и хвърлено в огъня.“

¹⁰Хората попитаха Йоан: „Какво да правим тогава?“

¹¹Йоан им отговори: „Ако някой има две ризи, да даде едната на онзи, който няма. Ако някой има повече храна, да я раздели по същия начин.“

¹²Бирници също дойдоха при Йоан и поискаха да бъдат кръстени. Те го попитаха: „Какво трябва да правим, учителю?“

¹³Йоан им отговори: „Не карайте хората да плащат повече данъци, отколкото ви е наредено.“

¹⁴После няколко войника също го запитаха: „А ние какво да правим?“

Йоан им каза: „Не принуждавайте хората да ви дават пари. Не клеветете. Бъдете доволни от заплатите си.“

¹⁵Хората живееха в очакване и всички се чудеха дали пък самият Йоан не е Месията.

¹⁶Йоан отговори на всички така: „Аз ви кръщавам с вода, но идва друг, който е по-силен от мен. Аз не съм достоен дори сандалите му да развържа. Той ще ви кръсти със Святия Дух и с огън. ¹⁷Лопатата, с която отсява зърното от плевата, е вече в ръката му, за да изчисти хармана си и да прибере зърното в хамбара си, а плевата ще изгори в неугасим огън.“ ¹⁸Така с много други думи Йоан убеждаваше хората и им съобщаваше Благата вест.

¹⁹А когато Йоан изобличи местния управител Ирод за това, че живее с Иродиада — жената на брат му, и за всички други злини, които беше извършил, ²⁰Ирод прибави към тях още една — хвърли Йоан в затвора.

Кръщението на Исус

(*Матей 3:13-17; Марк 1:9-11*)

²¹Когато всички хора се кръщаваха, Исус също отиде при Йоан. След като беше кръстен и се молеше, небето

се отвори. ²²Святият Дух слезе върху него в телесен образ на гълъб и от небето се чу глас: „Ти си моят възлюбен Син. Ти си избраникът ми.“

Родословието на Йосиф

(Матей 1:1-17)

²³Исус беше на около тридесет години, когато започна своето дело. Хората мислеха, че той е син на Йосиф.

Йосиф беше син на Илия.

²⁴Илия беше син на Матат.

Матат беше син на Левий.

Левий беше син на Мелхи.

Мелхи беше син на Янай.

Янай беше син на Йосиф.

²⁵Йосиф беше син на Мататия.

Мататия беше син на Амос.

Амос беше син на Наум.

Наум беше син на Еслий.

Еслий беше син на Нагей.

²⁶Нагей беше син на Маат.

Маат беше син на Мататия.

Мататия беше син на Семеин.

Семеин беше син на Йосех.

Йосех беше син на Йода.

²⁷Йода беше син на Йоанан.

Йоанан беше син на Риса.

Риса беше син на Зоровавел.

Зоровавел беше син на Салатиил.

Салатиил беше син на Нирий.

²⁸Нирий беше син на Мелхий.

Мелхий беше син на Адий.

Адий беше син на Косам.

Косам беше син на Елмадам.

Елмадам беше син на Ир.

²⁹Ир беше син на Йосий.

Йосий беше син на Елиезер.

Елиезер беше син на Йорим.

Йорим беше син на Матат.

Матат беше син на Левий.

³⁰Левий беше син на Симеон.

Симеон беше син на Юда.

Юда беше син на Йосиф.

Йосиф беше син на Йонам.

Йонам беше син на Елиаким.

³¹Елиаким беше син на Мелеа.

Мелеа беше син на Мена.

Мена беше син на Матата.

Матата беше син на Натан.

Натан беше син на Давид.

³²Давид беше син на Есей.

Есей беше син на Овид.

Овид беше син на Вооз.

Вооз беше син на Салмон.

Салмон беше син на Наасон.

³³Наасон беше син на Аминадав.

Аминадав беше син на Арний.

Арний беше син на Есрон.

Есрон беше син на Фарес.

Фарес беше син на Юда.

³⁴Юда беше син на Яков.

Яков беше син на Исаак.

Исаак беше син на Авраам.

Авраам беше син на Тара.

Тара беше син на Нахор.

³⁵Нахор беше син на Серух.

Серух беше син на Рагав.

Рагав беше син на Фалек.

Фалек беше син на Евер.

Евер беше син на Сала.

³⁶Сала беше син на Каинан.

Каинан беше син на Арфаксад.

Арфаксад беше син на Сим.

Сим беше син на Ной.

Ной беше син на Ламех.

³⁷Ламех беше син на Матусал.

Матусал беше син на Енох.

Енох беше син на Яред.

Яред беше син на Малелеил.

Малелеил беше син на Каинан.

³⁸Каинан беше син на Енос.

Енос беше син на Сит.

Сит беше син на Адам.

Адам беше син на Бога.

Дяволът изкушава Исус

(Матей 4:1-11; Марк 1:12-13)

4 Исус беше изпълнен със Святия Дух и когато се върна от река Йордан, Духът го заведе в пустинята.

²Там прекара четиридесет дни, изкушаван от дявола. През цялото това време той не яде нищо и накрая почувства силен глад.

³Тогава дяволът му каза: „Ако си Божият Син, заповядай на този камък да стане хляб!“

⁴Исус му отговори: „Писано е: «Никой не може да живее само с хляб.»“*

⁵Дяволът го заведе на едно високо място и за миг му показва всички царства на света, ⁶като му каза: „Ще ти дам цялата тази власт и слава, защото тя е дадена на мен и аз я давам на когото поискам. ⁷Ако ми се поклониш, всичко това ще бъде твое.“

⁸Исус му отвърна: „Писано е: «Покланяй се на Господа, твоя Бог, и само на него служи!»“†

⁹Тогава дяволът заведе Исус в Ерусалим, качи го на най-високото място в храма и му каза: „Ако си Божият Син, хвърли се оттук долу!“

¹⁰Нали е писано:

«Той ще заповяда на ангелите си да бдят над теб.» *Псалм 91:11*

¹¹И още:

«Те ще те носят на ръце, за да не удариш крака си в камък.»“

Псалм 91:12

¹²Исус му отговори: „Но е казано също: «Не поставяй на изпитание Господа, твоя Бог!»“‡

¹³Когато дяволът свърши всички изкушения, той го остави до следващата възможност.

Исус започва делото си в Галилея

(*Матей 4:12-17; Марк 1:14-15*)

¹⁴Исус се върна в Галилея, изпълнен със силата на Духа, и

мълвата за него се разпространи из цялата околност. ¹⁵Той започна да поучава в синагогите и всички хора го хвалеха.

Исус отива в родния си град

(*Матей 13:53-58; Марк 6:1-6*)

¹⁶После Исус отиде в Назарет, където бе отраснал. Като обикновено в съботен ден, той влезе в синагогата и се изправи да чете.

¹⁷Дадох му свитъка с думите на пророк Исаия. Исус разгъна свитъка и намери мястото, където пишеше:

¹⁸„Духът на Господа е върху мен, защото ме е помазал

да съобща на бедните Благата вест.

Изпратил ме е да провъзглася освобождение на пленниците, проглеждане на слепите, избавление на подтиснатите

¹⁹и да възвестя годината на Господното благоволение.“ *Исаия 61:1-2*

²⁰Исус нави свитъка, върна го на служителя и седна. Погледите на всички в синагогата бяха приковани в него. ²¹Той започна да им говори: „Днес тези думи се сбъднаха пред вас, които слушахте.“

²²Всички го хвалеха, удивляваха се на красноречието му и се питаха: „Не е ли това синът на Йосиф?“

²³Исус отвърна: „Сигурно ще ми припомните поговорката: «Лекарю, изцели сам себе си!» Ще ми кажете: «Чухме за това, което си извършил в Капернаум. Направи същото и тук, в родния си град!»“ ²⁴Истина ви казвам: никой пророк не е признат в родния си град. ²⁵Това, което говоря, е вярно. По времето на Илия, когато

*4:4 Цитат от Втор. 8:3.

†4:8 Цитат от Втор. 6:13.

‡4:12 Цитат от Втор. 6:16.

не валя три години и половина и голям глад настъпи по цялата земя, в Израел имаше много вдовици.²⁶ Но Илия не беше изпратен при нито една от тях, а само при вдовицата от Сарепта, град в Сидон.²⁷ А по времето на пророк Елисей в Израел имаше много прокажени, но никой от тях не беше излекуван, а само Нееман сириец.²⁸

²⁸ Като чува това, всички в синагогата се разгневиха.²⁹ Те станеха, повлякоха Исус извън града и го заведоха при стръмния склон на хълма, на който бе построен градът им, за да го хвърлят долу.³⁰ Но Исус премина през тълпата и си отиде по своя път.

Исус излекува човек, обладан от зъл дух

(Марк 1:21-28)

³¹ После Исус отиде в галилейския град Капернаум и в съботата поучаваше хората.³² Неговото учение ги смайваше, защото говореше с власт.³³ В синагогата имаше един човек, обладан от зъл дух. Той изкрещя: ³⁴ „Хей! Какво искаш от нас, Исусе от Назарет? Да ни погубиш ли дойде? Аз зная кой си — Святият на Бога.“³⁵ Исус строго заповяда на злия дух: „Млъкни и излез от човека!“ Злият дух повали мъжа на земята пред всички и излезе от него, без да му стори нищо лошо.

³⁶ Всички хора бяха изумени и се питаха един друг: „Какво значи това? С власт и сила той заповядва на злите духове и те излизат!“³⁷ И новината за Исус се разнесе из цялата област.

Исус излекува болна жена

(Матей 8:14-17; Марк 1:29-34)

³⁸ Исус напусна синагогата и отиде в дома на Симон. Тъщата на Симон гореше от треска и помолиха Исус да ѝ помогне.³⁹ Той се наведе над нея и заповяда на треската да я напусне. И веднага жената се вдигна на крака и започна да им прислужва.

Исус излекува още много хора

⁴⁰ При залез слънце всички, които имаха близки, болни от всякакви болести, ги доведоха при Исус, а той, като полагаше ръцете си върху всеки от тях, ги излекува.⁴¹ От много от тях излизаха демони, които викаха: „Ти си Божият Син!“ Но Исус им забраняваше да говорят, защото те знаеха, че той е Месията.

Исус отива в други градове

(Марк 1:35-39)

⁴² На разсъмване той напусна града и се усамоти в едно безлюдно място. А хората го търсеха и когато го намериха, се опитаха да го задържат, за да не си отива от тях.⁴³ Но Исус им каза: „Трябва да съобщя Благата вест за Божието царство и в другите градове, защото за това съм изпратен.“

⁴⁴ После продължи да проповядва в синагогите в Юдея.

Исус призовава първите си ученици

(Матей 4:18-22; Марк 1:16-20)

5 Един ден Исус стоеше на брега на Генисаретското езеро,^{*} а около него хората се тълпяха, за да чуят Божието послание.² Той забеляза две лодки на брега. Рибарите бяха отвън и перяха мрежите си.³ Исус се качи

^{*}5:1 *Генисаретското езеро* Друго име на Галилейското езеро.

в една от лодките, която беше на Симон, и го помоли да я отблъсне леко от брега. После започна да поучава народа от лодката.

⁴ Когато свърши да говори, Исус се обърна към Симон и каза: „Откарай лодката навътре в езерото и хвърлете мрежите си за улов.“

⁵ Симон отвърна: „Учителю, цяла нощ се мъчихме и нищо не уловихме. Но щом ти казваш, ще хвърля мрежите.“ ⁶ Рибарите хвърлиха мрежите си, а когато ги изтеглиха, те бяха толкова пълни, че започнаха да се късат. ⁷ Затова дадоха знак на съдружниците си от другата лодка да дойдат и да им помогнат. Те дойдоха и двете лодки така се напълниха, че започнаха да потъват.

⁸ Когато видя това, Симон Петър падна в краката на Исус и каза: „Върви си от мен, Господи, защото аз съм грешен човек.“ ⁹ И той, и всички рибари с него се смаяха от богатия улов. ¹⁰ Синовете на Зеведей — Яков и Йоан — които работеха заедно със Симон, също бяха удивени.

Тогава Исус се обърна към Симон: „Не се страхувай! Отсега нататък хора ще ловиш.“

¹¹ Рибарите изкараха лодките на брега, оставиха всичко и последваха Исус.

Исус излекува прокажен човек

(*Матей 8:1-4; Марк 1:40-45*)

¹² В един от градовете, където беше Исус, живееше човек, болен от проказа. Когато видя Исус, той падна в краката му и го помоли: „Господи, ти имаш власт и стига да поискаш, можеш да ме излекуваш.“

¹³ Исус протегна ръката си, докосна го и каза: „Искам — бъди здрав!“ И проказата веднага го напусна.

¹⁴ А Исус му заръча: „На никого не разказвай за случилото се. Иди и се покажи на свещеника,* а после принеси за оздравяването си каквото е заповядал Моисей. Това ще засвидетелства на хората, че си излекуван.“

¹⁵ Но вестта за Исус се разнасяше все повече и огромни тълпи от хора се събираха, за да го слушат и да бъдат излекувани от болестите си. ¹⁶ Исус често се усамотяваше в безлюдни места, за да се моли.

Исус излекува сакат човек

(*Матей 9:1-8; Марк 2:1-12*)

¹⁷ Един ден, когато Исус поучаваше хората, сред слушателите седяха също фарисеи и законоучители, дошли от всички градове на Галилея, Юдея и Ерусалим. Господ даваше сила на Исус да лекува. ¹⁸ Няколко души донесоха на постелка един парализиран и се опитаха да го внесат и сложат пред Исус. ¹⁹ Наоколо обаче се бяха струпали толкова много хора, че носачите не можеха да си пробият път. Тогава те се качиха на покрива и като разкриха керемидите, спуснаха постелката с парализирания в средата на стаята точно пред Исус. ²⁰ Като видя вярата им, Исус каза на болния: „Приятелю, греховете ти са простени!“

²¹ Законоучителите и фарисеите си помислиха: „Кой е този, който така богохулства? Кой освен Бог може да прощава грехове?“

²² Но Исус знаеше мислите им и ги попита: „Защо таите такива мисли?“

***5:14 покажи се на свещеника** Според закона на Моисей свещеник трябва да засвидетелства, че болен от проказа е оздравял. Вж. Лев. 14:1-32.

²³ Кое е по-лесно: да кажа «Греховете ти се прощават» или да кажа «Стани и ходи»? ²⁴ Но аз ще ви покажа, че Човешкият Син има власт на земята да прощава грехове.“ И Исус каза на парализирания: „Казвам ти, стани! Вдигни си постелката и си върви вкъщи.“

²⁵ В същия миг човекът се изправи пред тях, взе си постелката и си тръгна, славейки Бога. ²⁶ Всички се удивляваха и славеха Бога. Изпълнени със страхопочитание, те казаха: „Днес видяхме изумителни неща!“

Исус призовава Левий

(*Матей 9:9-13; Марк 2:13-17*)

²⁷ След това Исус излезе и видя един бирник на име Левий, седнал на работното си място. Исус му каза: „Последвай ме!“ ²⁸ Левий остави всичко, стана и тръгна след Исус.

²⁹ Той устрои в дома си голямо тържество в чест на Исус. На масата седяха много бирници и други хора. ³⁰ А фарисеите и законоучителите негодуваха и казаха на Исусовите ученици: „Защо ядете и пиете с бирници и грешници?“

³¹ Исус им отговори: „Не здравите се нуждаят от лекар, а болните. ³² Дошъл съм да призова да се покаят не праведните хора, а грешниците.“

Въпрос относно поста

(*Матей 9:14-17; Марк 2:18-22*)

³³ Тогава му казаха: „Учениците на Йоан често постят и се молят, учениците на фарисеите — също, а твоите ученици винаги ядат и пият.“

³⁴ Исус им отговори: „Нима можете да накарате сватбарите да постят, докато младоженецът е с тях? ³⁵ Но ще дойде време, когато младоженецът ще им се отнеме и тогава те ще постят.“

³⁶ После им разказа притчата: „Никой не откъсва парче от нова дреха, за да закърпи старата. Иначе и новата дреха ще бъде скъсана, а и старата няма да е с подходяща кръпка. ³⁷ Никой не налива ново вино в стари мехове. Иначе новото вино ще спуска меховете и ще изтече, а меховете ще се похабят. ³⁸ Ново вино се налива в нови мехове. ³⁹ И никой не иска ново вино, след като е пил старо, защото казва: «Старото е по-добро.»“

Исус е Господар на съботата

(*Матей 12:1-8; Марк 2:23-28*)

6 Един съботен ден Исус вървеше през едни житни полета. Учениците му късаха класове, стриваха ги с длани и ядяха зърната. ² Някои от фарисеите им казаха: „Защо правите това, което законът забранява да се върши в съботен ден?“

³ Исус им отвърна: „Нима не сте чели какво направи Давид, когато той и хората с него бяха гладни? ⁴ Давид влезе в Божия дом, взе присъствените хлябове* и яде от тях, като даде и на другите с него да ядат, въпреки че законът на Моисей разрешава това само на свещениците.“ ⁵ И им каза: „Човешкият Син е Господар на съботата.“

* **6:4 присъствените хлябове** 12 безквасни хляба, дар за Бога, поставяни в храма в Ерусалим всяка събота. Само свещениците имат право да ядат този хляб. Вж. Лев. 24:5-9.

Исус излекува човек с изсърнала ръка

(Матей 12:9-14; Марк 3:1-6)

⁶ Веднъж, пак в събота, Исус отиде в синагогата да поучава. Там имаше един човек с изсърнала дясна ръка. ⁷ Законоучителите и фарисеите търсеха повод да обвинят Исус, затова внимателно го наблюдаваха дали ще излекува някого в събота или не. ⁸ Исус обаче знаеше мислите им и каза на човека с изсърналата ръка: „Изправи се и застани пред всички!“ Човекът се изправи и застана там. ⁹ Тогава Исус се обърна към тях: „Питам ви, какво изисква законът да се прави в събота — добро или зло? Да се спасява живот или да се погубва?“ ¹⁰ Исус обиколи всички с поглед и каза на човека: „Протегни си ръката!“ Той си протегна ръката и тя оздравя. ¹¹ Гняв обзе фарисеите и законоучителите и те започнаха да обсъждат помежду си какво да сторят на Исус.

Исус избира своите дванадесет апостола

(Матей 10:1-4; Марк 3:13-19)

¹² През онези дни Исус се качи на хълма, за да се моли, и прекара цялата нощ в молитва към Бога. ¹³ На сутринта той събра учениците си, избра дванадесет от тях и ги нарече апостоли:

¹⁴ Симон, когото нарече Петър,
брат му Андрей,

Яков,
Йоан,
Филип,
Вартоломей,

¹⁵ Матей,
Тома,
Яков — синът на Алфей,
Симон, наречен Зилот,

¹⁶ Юда — синът на Яков,
и Юда Искаримотски, който по-късно го предаде.

Исус поучава и лекува хората

(Матей 4:23-25; 5:1-12)

¹⁷ Исус слезе от хълма заедно с апостолите си и застана на едно равно място сред голяма група свои ученици. Там имаше и много хора от цяла Юдея, Ерусалим и крайбрежните градове Тир и Сидон. ¹⁸ Те бяха дошли да чуят Исус и да бъдат излекувани от болестите си. Измъчваните от зли духове също бяха излекувани. ¹⁹ Всеки се опитваше да се докосне до Исус, защото от него излизаше сила, която лекуваше всички.

²⁰ Исус погледна учениците си и каза:

„Благословени сте вие, бедните,
защото ваше е Божието царство.

²¹ Благословени сте вие,
които сега сте гладни,
защото ще бъдете наситени.

Благословени сте вие,
които сега плачете,
защото ще се смеете от радост.

²² Благословени сте, когато хората ви ненавиждат, отлъчват от обществото, обиждат и злословят името ви заради Човешкия Син.

²³ Ликувайте, когато това стане, и скачайте от радост, защото наградата ви в небето е голяма! Та нали по същия начин предците им се отнасяха с пророците!

²⁴ Но горко на вас, богатите,
защото вече сте имали лесен живот.

²⁵ Горко на вас,
които сега сте сити,
защото ще гладувате.
Горко на вас,
които сега се смеете,
защото ще скърбите и ще плачете.

²⁶ Горко ви, когато всички говорят за вас само добро, защото по същия начин предците им говореха за лъжепророците.

Обичайте враговете си

(Матей 5:38-48; 7:12a)

²⁷ На вас, които ме слушате, казвам: обичайте враговете си. Отвърщайте с добро на онези, които ви мразят. ²⁸ Благославяйте онези, които ви проклинат. Молете се за онези, които ви причиняват зло. ²⁹ Ако някой те удари по едната буза, предложи му и другата. Ако ти отнеме връхната дреха, остави му и ризата си. ³⁰ Давай на всеки, който те помолит. Ако някой ти отнеме нещо твое, не си го искай обратно. ³¹ Отнасяйте се с другите така, както искате те да се отнасят с вас. ³² Ако обичате само онези, които ви обичат, нима заслужавате да ви похвалят за това? Та нали и грешниците обичат онези, които ги обичат! ³³ Ако отвръщате с добро само на онези, които ви правят добро, нима заслужавате да ви похвалят за това? Та нали и грешниците правят същото! ³⁴ И ако давате назаем само на онези, които очакват да ви се издължат, нима заслужавате да ви похвалят за това? Та нали и грешниците си дават един друг назаем, като очакват заемът да им бъде върнат. ³⁵ Вие обаче обичайте враговете си, правете им добро и давайте назаем, без да очаквате някаква отплата. Тогава наградата ви ще бъде голяма и вие ще бъдете деца на Всевишния. Защото Бог е добър дори към неблагодарните и злите хора. ³⁶ Бъдете състрадателни, както вашият Баща е състрадателен.

Не съдете другите

(Матей 7:1-5)

³⁷ Не съдете, за да не съдят и вас. Не осъждайте и няма да ви осъждат. Прощавайте, за да прощават и на вас. ³⁸ Давайте и ще ви се дава. В ръцете ви ще се излее повече, отколкото можете да държите. Ще получите толкова много, че то ще прелива в скута ви. Защото каквато мярка използвате за другите, такава ще бъде използвана и за вас.“

³⁹ Исус им разказа следната притча: „Нима може слепец да води друг слепец? Нали и двамата ще паднат в ямата! ⁴⁰ Ученикът не превъзхожда своя учител, но всеки, когато е напълно обучен, ще бъде като учителя си.

⁴¹ Защо забелязваш тресчицата в окоето на брат си, а не виждаш гредата в собственото си око?

⁴² Нима можеш да кажеш: «Братко, нека извадя тресчицата от окоето ти», когато не виждаш гредата в своето? Лицемер! Първо извади гредата от собственото си око. Едва тогава ще виждаш достатъчно ясно, за да извадиш тресчицата от окоето на брат си.

Два вида плодове

(Матей 7:17-20; 12:34б-35)

⁴³ Доброто дърво не ражда лоши плодове, както и лошото дърво не ражда добри. ⁴⁴ Всяко дърво се познава по плодовете му. Хората не берат смокини от тръни, нито пък грозде — от къпинов храст. ⁴⁵ От сърцето на добрия човек излиза добро, а от сърцето на злия — зло. Устата говори това, с което е пълно сърцето.

Два вида хора

(Матей 7:24-27)

⁴⁶ Защо се обръщате към мен с думите «Господи, Господи!», а не вършите това, което говоря? ⁴⁷ Ще ви дам пример на кого прилича всеки, който идва при мен, чува думите ми и им се подчинява. ⁴⁸ Такъв човек е като строителя, който направил дълбок изкоп и положил основите върху скала. Когато станало наводнение и реката връхлетяла върху къщата, тя не помръднала, защото била здраво построена. ⁴⁹ А този, който чува думите ми, но не се подчинява, прилича на човека, който построил къща направо върху земята, без основи. Когато реката я връхлетяла, къщата се сгромолясала и била напълно разрушена.“

Исус излекува слугата на стотник

(Матей 8:5-13; Йоан 4:43-54)

7 Когато свърши да говори на хората, Исус влезе в Капернаум. ² Там живееше един стотник, чийто слуга бе смъртно болен. Стотникът много обичаше слугата си. ³ Затова като чу за Исус, той изпрати при него няколко юдейски старейшини да го помолят да дойде и спаси живота на слугата му. ⁴ Старейшините отидоха при Исус и настойчиво го замолиха: „Стотникът заслужава да направиш това за него. ⁵ Той обича нашия народ и дори ни построи синагога.“

⁶ Исус тръгна с тях и вече бяха недалеч от къщата, когато стотникът изпрати при него приятели да му кажат: „Господи, не си прави труда, защото аз не съм достоен да влезеш под моя покрив. ⁷ Не дойдох лично при теб, защото считам себе си за недостоен, но ти само кажи и слугата ми ще оздравее. ⁸ Самият аз съм

подвластен на други, а на мен са подчинени войниците ми. Като кажа на някой: «Иди!», той отива. Като заповядам на друг: «Ела!», той идва. На слугата си казвам: «Направи това!» и той го прави.“

⁹ Като чу тези думи, Исус се смяя. Той се обърна и каза на множеството, което го следваше: „Казвам ви: такава вяра не съм срещал даже и в Израел.“

¹⁰ А хората, изпратени от стотника, се върнаха в къщата и видяха, че слугата е оздравял.

Исус съживява младеж от Наин

¹¹ На следващия ден Исус се запъти към град Наин. С него вървяха учениците му и огромна тълпа хора.

¹² Когато наближиха градската порта, изнасяха мъртвец, единствен син на майка-вдовица. Придружаваше я голямо множество от града. ¹³ Когато Господ я видя, сърцето му се изпълни със състрадание и той ѝ каза: „Не плачи!“ ¹⁴ После се приближи и докосна ковчега. Носачите спряха, а Исус каза: „Младежо, казвам ти: Стани!“ ¹⁵ Мъртвият се надигна, седна и започна да говори, и Исус го върна на майка му.

¹⁶ Всички се изпълниха със страхопочитание и славеха Бога, като казваха: „Велик пророк се появи сред нас! Бог дойде да помогне на своя народ!“

¹⁷ Новината за Исус се разпространи из цяла Юдея и всички околни места.

Исус отговаря на Йоан

(Матей 11:2-19)

¹⁸ Когато учениците на Йоан му разказаха всички тези неща, той повика при себе си двама от тях ¹⁹ и ги изпрати при Господа да попитат: „Ти

ли си Онзи, който трябваше да дойде, или да очакваме някой друг?“

²⁰ Двата дойдоха при Исус и му казаха: „Йоан Кръстител ни изпрати при теб да те питаме ти ли си Онзи, който трябваше да дойде, или да очакваме някой друг?“

²¹ Точно тогава Исус излекува много хора от болести, недъзи и зли духове и върна зрението на много слепи. ²² Той отговори на Йоановите ученици: „Вървете и разкажете на Йоан това, което видяхте и чухте: слепи проглеждат, сакати прохождат, прокажени оздравяват, глухи прочуват, мъртви възкръсват и бедните чуват Благата вест. ²³ Благословен е онзи, който може да ме приеме.*“

²⁴ След като пратениците на Йоан си тръгнаха, Исус започна да говори на гълпите за Йоан: „Какво излязохте да видите в пустинята? Тръстика, полюшвана от вятъра ли? Не? ²⁵ Тогава какво излязохте да видите? Човек, облечен в хубави дрехи ли? Чуйте! Онези, които се обличат скъпо и живеят в разкош, ще намерите в дворците. ²⁶ Така че какво излязохте да видите? Пророк ли? Да, и казвам ви: този човек е много повече от пророк. ²⁷ Той е онзи, за когото е писано:

«Чуй! Пред теб изпращам пратеника си, който ще подготви пътя за теб.»

Малахия 3:1

²⁸ Казвам ви: сред всички хора, родени някога, няма по-велик от Йоан. Но дори и най-незначителният в Божието царство е по-велик от него.“

²⁹ Всички, които чува Исус, дори и бирниците, се съгласиха, че Божието

учение е добро, като се кръстиха с кръщението на Йоан. ³⁰ Но фарисеите и законоучителите отхвърлиха Божията воля за тях, като отказаха да бъдат кръстени от него.

³¹ Исус продължи: „Какво да кажа за хората от това поколение? С какво да ги сравня? ³² Те са като деца, които седят на пазара и си подвикват едно на друго:

«Свирихме ви весели песни, а вие не играхте!

Пяхме погребални песни, а вие не плакахте!»

³³ Дойде Йоан Кръстител, който не яде хляб и не пие вино, а вие казвате: «Обладан е от демон!»

³⁴ Дойде Човешкият Син, който яде и пие, а вие казвате: «Вижте го този! Лакомник и пияница! Приятел на бирници и грешници!» ³⁵ Но мъдростта се доказва от тези, които я приемат.“

Симон Фарисеят

³⁶ Един от фарисеите покани Исус да обядва с него. Исус влезе в къщата му и седна на масата. ³⁷ Една грешница, която живееше в същия град, научи, че Исус се храни в къщата на фарисея и донесе алабастров съд с миро. ³⁸ Тя застана зад Исус, в краката му и заплака, обливайки краката му със сълзи. След това ги избърса с косите си, целуна ги и изля мирото върху тях. ³⁹ Като видя това, фарисеят, който беше поканил Исус, си каза: „Ако този човек наистина беше пророк, щеше да знае коя го докосва и що за жена е; щеше да знае, че е грешница.“

⁴⁰ Исус се обърна към фарисея: „Симоне, искам да ти кажа нещо.“

Симон отвърна: „Говори, Учителю.“

*7:23 може да ме приеме Букв.: „не намира в мен повод да съгреша“.

⁴¹ Иисус започна: „Двама души бяха длъжници на един и същи лихвар. Единият дължеше петстотин динария, а другият — петдесет. ⁴² И двамата обаче нямаха пари да си изплатят дълговете и затова лихварят благосклонно им ги опрости. Кой от тях ще обикне лихваря повече?“

⁴³ Симон отговори: „Предполагам този, на когото е опростил по-голямата сума.“

„Прав си“ — каза му Иисус. ⁴⁴ След това, обръщайки се към жената, каза на Симон: „Виждаш ли тази жена? Когато влязох в дома ти, ти не ми даде вода да си измия краката. А тя изми краката ми със сълзите си и ги изсуши с косите си. ⁴⁵ Ти не ме целуна, докато тя не е престанала да целува краката ми от момента, в който влязох тук. ⁴⁶ Ти не помаза главата ми със зехтин, а тя помаза краката ми с миро. ⁴⁷ Затова ти казвам: многобройните ѝ грехове са простени. Ето защо тя обикна много. Този, на когото се прости малко, след това и обича малко.“

⁴⁸ Иисус се обърна към жената: „Греховете ти са простени.“

⁴⁹ Гостите започнаха да говорят помежду си: „Кой е този, че и грехове да прощава?“

⁵⁰ А Иисус каза на жената: „Вярата ти те спаси. Върви си в мир.“

Иисус проповядва из цялата страна

8 На другия ден Иисус тръгна из градове и села да проповядва и съобщава на хората Благата вест за Божието царство. С него бяха дванадесетте апостола, ² както и няколко жени, които той беше

излекувал от зли духове и болести. Една от тях беше Мария от град Магдала, от която Иисус бе прогонил седем демона. ³ Сред жените бяха още и Йоана, жената на иконома на Ирод — Хуза, Сусана и много други. Всички те помагаха на Иисус и учениците му, като ги поддържаха със свои собствени средства.

Притча за семената

(Матей 13:1-17; Марк 4:1-12)

⁴ Когато около Иисус се събра голяма тълпа хора, които се стичаха при него от всеки град, той им разказа следната притча:

⁵ „Един земеделец излязъл да сее. Докато сеел, някои семена паднали край пътеката. Хората ги стъпкали и небесните птици ги изкълвали. ⁶ Други семена паднали върху камениста почва. Те покълнали, но после изсъхнали, защото им липсвала влага. ⁷ Някои семена паднали сред трънливи плевели, които избуяли заедно с тях и ги задушили. ⁸ Останалите семена паднали на добра почва, пораснали и дали сто пъти повече зърно от засятото.“

Иисус разказа притчата, като завърши с думите: „Който има уши да чува, да слуша!“

⁹ Учениците му започнаха да го разпитват какво означава тази притча.

¹⁰ А той им каза: „На вас е дадена привилегията да знаете тайните на Божието царство, но на останалите хора говоря с притчи, така че «да гледат, но да не видят; да слушат, но да не разбират».*

*8:10 Цитат от Ис. 6:9.

Исус обяснява притчата за семената

(Матей 13:18-23; Марк 4:13-20)

¹¹Ето какво означава тази притча: Семената са Божието слово. ¹²Тези, които падат край пътеката, са хората, които чуват Божието слово, но след това идва дяволът и го грабва от сърцата им, за да не могат да повярват в чутото и да се спасят. ¹³Семената, паднали върху каменистата почва, са хората, които чуват Божието слово, приемат го с радост и за известно време имат вяра. Но нямат корени и щом дойдат изпитания, губят вярата си и обръщат гръб на Бога. ¹⁴Семената, паднали сред трънливите плевели, са хората, които чуват Божието слово, но грижите, богатствата и удоволствията на живота ги задушават и спират растежа им и плодът им никога не узрява. ¹⁵А семената, паднали върху добрата почва, са хората, които чуват Божието слово с добри, искрени сърца, пазят го и търпеливо принасят плод.

Използвайте онова, който имате

(Марк 4:21-25)

¹⁶Никой, който запалва лампа, не я покрива със съд, нито пък я слага под леглото. Напротив: слага я на поставка, така че хората, които влизат, да виждат светлината. ¹⁷Защото всичко скрито ще излезе наяве. Всяка тайна ще бъде разкрита. ¹⁸Затова внимавайте как слушате. Защото който има, ще получи още, а който няма, ще загуби и това, което мисли, че има.“

Истинското семейство на Исус

(Матей 12:46-50; Марк 3:31-35)

¹⁹Майката и братята на Исус дойдоха да го видят, но наоколо имаше толкова много хора, че не можаха да се доберат до него. ²⁰Тогава някой му каза: „Майка ти и братята ти чакат отвън и искат да те видят.“

²¹А Исус отговори: „Майка и братя ми са тези, които чуват Божието слово и му се подчиняват.“

Исус укротява буря

(Матей 8:23-27; Марк 4:35-41)

²²Един ден Исус и учениците му се качиха в една лодка. Исус им каза: „Да прекосим езерото и отидем на отсрещния бряг.“ И те потеглиха. ²³По време на пътуването Исус заспа. Над езерото се изви буря и лодката започна да се пълни с вода. Всички бяха в опасност. ²⁴Тогава учениците се приближиха до Исус и го събудиха с думите: „Господарю, господарю, ще се удавим!“

Исус стана и заповяда на вятъра и вълните да утихнат. Вятърът спря и езерото се успокои. ²⁵Исус каза на учениците си: „Къде ви е вярата?“

Те бяха изплашени и удивени и се питаха един друг: „Какъв е този човек, който заповядва дори на вятъра и водата и те му се подчиняват?“

Исус прогонва зъл дух от болен

(Матей 8:28-34; Марк 5:1-20)

²⁶Исус и учениците му доплаваха до областта на герасините, която се намираше от другата страна на езерото срещу Галилея. ²⁷Когато Исус стъпи на брега, към него се приближи един местен човек, обладан от демони. Той от дълго време не беше обличал дреха и не

беше живял в къща, а обитаваше гробищата. ²⁸⁻²⁹ Демонът често го завладяваше. Тогава оковаваха ръцете и краката на човека и го държаха затворен. Но той късаше веригите и демонът го принуждаваше да отива по необитаеми места. Тогава Исус заповяда на злия дух да излезе от човека. Той се хвърли в краката на Исус и извика: „Какво искаш от мен, Исусе, Сине на Всевишния Бог? Умолявам те, не ме измъчвай!“

³⁰ Исус го попита: „Как се казваш?“

Той отвърна: „Легион“, защото в него се бяха вселили много демони. ³¹ Те молеха Исус да не ги прогонва в бездната.* ³² Там на хълма пасеше голямо стадо свине и демоните молеха Исус да им позволи да влязат в свинете. Той им разреши. ³³ Тогава те излязоха от човека и се вселиха в свинете. Стадото се втурна по стръмния склон към езерото и всички животни се издавиха.

³⁴ Като видяха какво се случи, свинарите избягаха и разказаха за това в града и околностите. ³⁵ Много хора наизлязоха, за да видят станалото. Те дойдоха при Исус и намериха човека, от когото бяха прогонени демоните, да седи в краката му — облечен и със здрав разум. И се уплашиха. ³⁶ Онези, които видяха това, разказваха на другите как обладаният от демони е бил излекуван. ³⁷ Населението на цяла Герасиния започна да моли Исус да си върви, защото всички бяха страшно уплашени. Исус се качи в лодката и се върна в Галилея. ³⁸ А човекът, от когото бяха излезли

демоните, го молеше да го вземе със себе си.

Но Исус го отпрати с думите: ³⁹ „Върни се у дома си и разкажи всичко, което Бог стори за теб.“

И човекът тръгна из града и разказваше навсякъде за това, което Исус направи за него.

Исус съживява мъртво момиче и излекува болна жена

(Матей 9:18-26; Марк 5:21-43)

⁴⁰ Когато Исус се върна в Галилея, хората го посрещнаха радостно, защото всички го очакваха. ⁴¹ Точно тогава дойде един човек на име Яир, който беше началник на местната синагога. Той падна в краката на Исус и го помоли да отиде в къщата му, ⁴² защото единствената му дъщеря — момиче на около дванадесет години — беше на смъртно легло.

Хората се тълпяха около Исус по пътя му към дома на Яир. ⁴³ Една жена, която от дванадесет години кървеше и беше похарчила целия си имот по лечители,[†] без никой да може да я излекува, ⁴⁴ се приближи зад Исус и докосна края на дрехата му. В същия миг кървенето ѝ спря. ⁴⁵ Тогава Исус попита: „Кой ме докосна?“

Всички наоколо отричаха и Петър каза: „Господарю, толкова много хора са те наобиколили и се блъскат в теб!“

⁴⁶ Но Исус отговори: „Някой ме докосна, защото почувствах как от мен излезе сила.“ ⁴⁷ Като видя, че не може да остане незабелязана, треперейки, жената пристъпи напред и падна в краката на Исус. След това разказа пред всички защо го е

*8:31 *бездната* Смятало се е, че това е мястото, където злите духове са затворени и ще бъдат наказани.

†8:43 *и беше ... лечители* Някои гръцки ръкописи не съдържат тези думи.

докоснала и как веднага след това е оздравяла. ⁴⁸ Исус ѝ рече: „Дъще, вярата ти те излекува. Върви си в мир.“

⁴⁹ Докато Исус все още говореше, от къщата на Яир дойде един човек и му каза: „Дъщеря ти умря. Недей повече да безпокоиш Учителя.“

⁵⁰ Исус дочу тези думи и каза на Яир: „Не се страхувай! Само вярвай и дъщеря ти ще оздравее.“

⁵¹ Когато стигнаха до къщата, Исус на никого не позволи да влезе вътре с него освен на Петър, Йоан и Яков, както и на бащата и майката на детето. ⁵² Всички плачеха и скърбяха за нея. Исус каза: „Не плачете! Тя не е умряла, а просто заспала.“

⁵³ Хората му се присмяха, защото знаеха, че момичето е мъртво.

⁵⁴ Но Исус взе ръката ѝ и каза: „Дете, стани!“ ⁵⁵ Духът ѝ се върна и в същия миг тя се изправи. Исус нареди: „Дайте ѝ нещо за ядене.“

⁵⁶ Родителите ѝ бяха изумени, но Исус им забрани да разказват за случилото се.

Исус изпраща апостолите си да проповядват

(*Матей 10:5-15; Марк 6:7-13*)

9 Исус събра дванадесетте апостола и им даде сила и власт да прогонват демони и да лекуват болести. ² След това ги изпрати да провъзгласяват Божието царство и да лекуват болните, ³ като им каза: „Не взимайте нищо за из път — нито тояга, нито торба, нито хляб, нито пари. Излезте само с дрехата, която е на гърба ви. ⁴ Когато влезете в нечия къща, останете там дотогава, докато дойде време да си тръгвате.

⁵ А ако хората не ви посрещнат с «добре дошли», напуснете града, като изтърсите праха от краката си* като знак на предупреждение към тях.“

⁶ Апостолите тръгнаха от село на село, като навсякъде съобщаваха Благата вест и лекуваха хората.

Ирод е объркан

(*Матей 14:1-12; Марк 6:14-29*)

⁷ Губернаторът Ирод чу за всичко, което ставаше, и беше объркан, тъй като едни казваха, че Йоан е възкръснал от мъртвите, ⁸ други твърдяха, че се е появил Илия, трети пък говореха, че е възкръснал някой древен пророк. ⁹ Ирод каза: „Аз лично заповядах да обезглавят Йоан. Кой е тогава човекът, за когото чувам такива неща?“ И той търсеше възможност да го види.

Исус нахранва повече от 5000 души

(*Матей 14:13-21; Марк 6:30-44; Йоан 6:1-14*)

¹⁰ След като се върнаха, апостолите разказаха на Исус за всичко, което са извършили. После заедно с него отидоха в град Витсаида, където можеха да бъдат сами. ¹¹ Но хората научиха за това и го последваха. Исус ги посрещаше с радост, говореше им за Божието царство и лекуваше онези, които бяха болни.

¹² Към залез слънце дванадесетте апостола дойдоха при него и му казаха: „Пусни хората да се разотидат, за да си намерят подслон и храна в околните села и стопанства, защото това място е необитавано.“

¹³ Исус им отговори: „Вие ги нахранете.“

*9:5 *изтърсите праха от краката си* Израз на презрение. Предупреждение за прекратяване на всякакви връзки с тях.

А те отвърнаха: „Имаме само пет хляба и две риби. Ще трябва да отидем и купим храна за всички тези хора.“¹⁴ (Там имаше около пет хиляди мъже.)

Исус каза на учениците си: „Накарайте хората да седнат на групи, всяка от около петдесет души.“

¹⁵ Те направиха както им бе наредено. Всички хора насядаха. ¹⁶ Тогава Исус взе петте хляба и двете риби, вдигна поглед към небето и благодари на Бога. След това раздели храната, даде я на апостолите и им каза да я раздадат на хората. ¹⁷ Всички ядоха до насита, а с това, което остана, напълниха дванадесет кошници.

Исус е Месията

(*Матей 16:13-19; Марк 8:27-29*)

¹⁸ Веднъж Исус се беше усамотил и се молеше. При него дойдоха учениците му и той ги попита: „Кой съм аз според хората?“

¹⁹ Те му отговориха: „Някои казват, че си Йоан Кръстител, други — че си Илия, а трети — че си възкръснал древен пророк.“

²⁰ Тогава Исус ги попита: „А според вас кой съм?“

Петър му отговори: „Ти си Месията, изпратен от Бога.“

²¹ Исус ги предупреди да не казват на никого за това.

Исус казва, че трябва да умре

(*Матей 16:21-28; Марк 8:31-9:1*)

²² После им каза: „Човешкият Син трябва да понесе много страдания. Той ще бъде отхвърлен от юдейските старейшини, главните свещеници и законоучителите. Ще бъде убит, но на третия ден ще възкръсне.“

²³ Исус продължи да говори, този път на всички: „Ако някой иска да ме последва, трябва да каже «Не!» на собствените си желания, да носи своя кръст всеки ден и да ме следва. ²⁴ Който иска да спаси живота си, ще го загуби, но който загуби живота си заради мен, ще го спаси. ²⁵ Каква полза има човек да спечели целия свят, ако унищожи или погуби сам себе си? ²⁶ Ако някой се срамува от мен и моите думи, то и аз ще се срамувам от него, когато дойда в своята слава и тази на Отца и на святите ангели. ²⁷ Истина ви казвам: някои от хората, които сега стоят тук, няма да умрат, преди да видят Божието царство.“

Моисей, Илия и Исус

(*Матей 17:1-8; Марк 9:2-8*)

²⁸ Около осем дни след като каза това, Исус взе със себе си Петър, Йоан и Яков и се качи на хълма да се моли. ²⁹ Докато се молеше, изразът на лицето му започна да се променя, а дрехите му станаха ослепително бели. ³⁰ Внезапно двама мъже започнаха да разговарят с него. Това бяха Моисей и Илия, ³¹ които се появиха в слава. Те говореха на Исус за смъртта му в Ерусалим, през която той предстоеше да премине. ³² Петър и другите спяха, а когато се събудиха, видяха славата на Исус и двамата мъже, които стояха до него. ³³ А когато Моисей и Илия се отдалечаваха от Исус, Петър, без да съзнава какво говори, му каза: „Господарю, хубаво е, че сме тук. Хайде да вдигнем три шатри — една за теб, една за Моисей и една за Илия.“

³⁴ Докато изричаше това, над тях се спусна облак, който ги обгърна. Учениците се изплашиха, когато

навлязоха в него. ³⁵От облака се чу глас, който каза: „Това е моят Син. Той е избраникът ми. Него слушайте!“

³⁶Когато гласът заглъхна, Исус беше отново сам. Петър, Яков и Йоан запазиха мълчание за известно време и не разказаха на никого за това, което бяха видели.

Исус излекува момче, обладано от зъл дух

(Матей 17:14-18; Марк 9:14-27)

³⁷На другия ден, когато слязоха от хълма, огромна гълпа посрещна Исус. ³⁸Изведнъж от гълпата се разнесе мъжки вик: „Моля те, Учителю, ела и виж сина ми! Той е единственото ми дете. ³⁹Зъл дух внезапно влиза в него и той изведнъж закрепва. Духът го кара да се гърчи и на устата му излиза пяна. Не си отива от него, докато напълно не го е изтощил. ⁴⁰Аз молих твоите ученици да го прогонят, но те не успяха.“

⁴¹Тогава Исус отговори: „Поколение без никаква вяра и заблудено от правия път! Докога трябва да бъда с вас и да ви търпя?“ И заповяда на човека: „Доведи сина си тук!“

⁴²Докато момчето се приближаваше, демонът го повали на земята и го накара да се гърчи. Но Исус смърми злия дух, излекува момчето и го върна на баща му. ⁴³Всички бяха смаяни от Божието величие.

Исус говори за своята смърт

(Матей 17:22-23; Марк 9:30-32)

Докато хората все още се чудеха на това, което Исус направи, той се обърна към учениците си и им каза:

⁴⁴„Чуйте внимателно това, което сега ще ви кажа: Човешкият Син скоро ще бъде предаден в ръцете на хората.“

⁴⁵Но те не разбраха думите му, тъй като смисълът им беше скрит за тях, за да не могат да го проумеят, а се страхуваха да попитат Исус за това, което каза.

Най-великият в небесното царство

(Матей 18:1-5; Марк 9:33-37)

⁴⁶Учениците на Исус започнаха да спорят за това кой е най-великият сред тях. ⁴⁷Но Исус, знаейки мислите им, взе едно детенце и го изправи до себе си. ⁴⁸Тогава им каза: „Който приеме това детенце в мое име, приема мен. А който приема мен, приема Онзи, който ме е изпратил. Най-смиреният сред вас е най-велик.“

Който не е против вас, е с вас

(Марк 9:38-40)

⁴⁹Йоан отговори: „Господарю, видяхме един човек, който използваше твоето име, за да прогонва демони от хората. Опитавме се да го спрем, защото не е един от нас.“

⁵⁰А Исус му каза: „Не го спирайте. Който не е против вас, е с вас.“

Град в Самария

⁵¹Наближаваше денят, когато Исус щеше да се възнесе на небето. Той твърдо реши да тръгне към Ерусалим ⁵²и изпрати напред вестители, които отидоха в едно село в Самария, за да подготвят всичко за пристигането му. ⁵³Но хората там не искаха да го приемат, защото се беше запътил към Ерусалим. ⁵⁴Когато видяха това, учениците му Яков и Йоан казаха: „Господи, да заповядаме ли да се

изсипе огън от небето и да ги унижоши?«*

⁵⁵ Но Исус се обърна и ги смъмри.[†]
⁵⁶ И те се отправиха към друго село.

По стъпките на Исус

(*Матей 8:19-22*)

⁵⁷ Докато вървяха по пътя, някой каза на Исус: „Ще те последвам, където и да отидеш.“

⁵⁸ Исус отвърна: „Лисиците си имат леговища, небесните птици — гнезда, а Човешкият Син няма къде да подслони главата си.“

⁵⁹ На друг човек той каза: „Последвай ме.“

А човекът отговори: „Господи, нека първо отида да погребва баща си.“

⁶⁰ Но Исус му отвърна: „Остави мъртвите сами да погребват мъртъвците си. Ти тръгни и възвестявай Божието царство.“

⁶¹ Друг човек каза: „Аз ще те последвам, Господи, но нека първо се сбогувам със семейството си.“

⁶² А Исус отвърна: „Човек, който е сложил ръката си на ралото, но погледът му е все назад, е безполезен за Божието царство.“

Исус изпраща 72 ученика

10 След това Господ определи още седемдесет и двама[‡] души и ги изпрати напред по двама във всеки град и място, което той самият възнамеряваше да посети.
² Исус им каза: „Жътвата е изобилна, но работниците са малко. Затова

молете се на Господаря на жътвата да изпрати работници на своята жътварска нива.³ Вървете! Но знайте: пращам ви като агнета сред вълци.⁴ Не си носете нито кесия, нито торба, нито обувки и не се спирайте да поздравявате никого по пътя.⁵ И като влезете в някоя къща, първо казвайте: «Мир на този дом!»⁶ Ако там живее миролюбив човек, вашето благославяне с мир ще почива върху него; ако ли не — ще се върне при вас.⁷ Останете в този дом и яжте и пийте каквото ви предложат. Всеки работник заслужава заплатата си. Не се местете от къща в къща.⁸ Ако влезете в град, където хората ви посрещат с радост, яжте каквото ви предложат.⁹ Лекувайте болните там и казвайте на хората: «Божието царство се е приближило до вас.»¹⁰ Но ако влезете в град, където не ви посрещнат с «добре дошли», излезте по улиците му и кажете: ¹¹ «Дори праха на вашия град, който лепне по краката ни, изтърсваме срещу вас.»[†] Но запомнете, че Божието царство се е приближило.»¹² Казвам ви: в деня на съда ще бъде по-поносимо за Содом, отколкото за този град.

Предупреждение към невярващите

(*Матей 11:20-24*)

¹³ Горко ти, Хоразине! Горко ти, Витсаидо! Защото ако всички чудеса, които извърших във вас, бяха станали в Тир и Сидон, хората там отдавна да са се покаjali, да са се облекли с

*9:54 Някои гръцки ръкописи добавят: „както направи Илия“.

†9:55 Някои гръцки ръкописи добавят: „И Исус каза: «Вие не знаете на какъв дух принадлежите.»⁵⁶ Човешкият Син не дойде, за да унижожи хората, а за да ги спаси.»“

‡10:1 *седемдесет и двама* В някои гръцки ръкописи: „седемдесет“.

†10:11 *праха ... срещу вас* Израз на презрение. Предупреждение за прекратяване на всякакви връзки с тях.

власеници* и да са посипали главите си с пепел.¹⁴ И затова в деня на съда ще бъде по-поносимо за Тир и Сидон, отколкото за вас.¹⁵ А ти, Капернауме, нима ще се издигнеш до небето? В ада ще слезеш!

¹⁶Който слуша вас, слуша мен. Който отхвърля вас, отхвърля мен. А който отхвърля мен, отхвърля Онзи, който ме изпрати.“

Падането на Сатана

¹⁷Седемдесет и двамата† ученика се върнаха радостни и казаха на Исус: „Господи, дори демоните ни се подчиняваха, щом използвахме името ти!“¹⁸ Исус каза: „Видях Сатана да пада от небето като мълния.¹⁹ Чуйте! Дал съм ви власт да стъпвате върху змии и скорпиони. Дал съм ви власт по-голяма от тази на врага. Нищо няма да ви нарани.²⁰ Да, духовете ви се подчиняват. Радвайте се! Но не затова, че ви се подчиняват, а защото имената ви са записани в небесата.“

Исус се моли на Отца

(Матей 11:25-27; 13:16-17)

²¹В този миг Святият Дух изпълни Исус с радост и той каза: „Благодаря ти, Отче, Господи на небето и земята, за това, че скри тези неща от мъдрите и учените и ги разкри на неуките. Да, Отче, защото това ти достави голяма радост.²² Моят Баща ми предаде всичко. Никой не знае кой е Синът освен Отец и никой не знае кой е Отец освен Сина и тези, на които Синът пожелае да го разкрие.“

²³Останал сам със своите ученици, Исус се обърна към тях и каза: „Благословени са очите, които виждат онова, което вие виждате.²⁴ Защото, казвам ви: много пророци и царе искаха да видят нещата, които вие сега виждате, но не ги видяха; искаха да чуят нещата, които вие сега чувате, но не ги чуха.“

Притча за добрия самарянин

²⁵Тогава един законоучител, който искаше да изпита Исус, се изправи и каза: „Учителю, какво да направя, за да наследя вечен живот?“

²⁶Исус го попита: „Какво пише в закона? Какво четеш там?“

²⁷Той отговори: „Обичай Господа, твоя Бог! Обичай го с цялото си сърце, с цялата си душа, с цялата си сила и с целия си разум!‡ И също: «Обичай ближния си както себе си!»[¶]

²⁸„Правилно отговори“ — каза Исус. „Постъпвай така и ще живееш.“

²⁹Но законоучителят искаше да се оправдае и затова попита: „Но кой е моят ближн?“

³⁰В отговор Исус каза: „Един човек слизал от Ерусалим към Ерихон, когато бил нападат от разбойници. Те го обрала и пребили. После избягали и го оставили да лежи полумъртъв.³¹ Случайно оттам минал един юдейски свещеник, но като видял човека, отишъл на срещната страна на пътя.³² След това се приближил един левит. Той видял пребития, но също отишъл на срещната страна на пътя.³³ После по пътя се задал един самарянин. Той

*10:13 *власеница* Груба дреха, направена от животинска козина. Понякога хората я обличат, за да покажат, че тъгуват или оплакват някого.

†10:17 *Седемдесет и двамата* В някои гръцки ръкописи: „седемдесетте“.

‡10:27 Цитат от Вт. 6:5.

¶10:27 Цитат от Лев. 19:18.

стигнал до мястото, където лежал пребитият, видял го и му дожаляло за него. ³⁴ Отишъл при човека, промил раните му с вино и зехтин и после ги превързал. След това го качил на магарето си, откарал го в един хан и се погрижил за него. ³⁵ На другия ден самарянинът извадил два динария и ги дал на ханджията. «Грижи се за него — поръчал му той, — а каквото похарчиш в повече, ще ти платя на връщане.»⁴

³⁶ Тогава Исус попита: „Според теб кой от тези тримата се е огнесъл като близък на човека, нападнат от разбойниците?“

³⁷ Законоучителят отговори: „Този, който е постъпил милостиво с него.“

Исус му каза: „Тогава върви и постъпвай и ти по същия начин.“

Мария и Марта

³⁸ По пътя Исус и учениците му влязоха в едно село, където жена на име Марта радушно ги посрещна в дома си. ³⁹ Тя имаше сестра, която се казваше Мария. Мария седна в краката на Господа и слушаше какво говори. ⁴⁰ А Марта, притеснена за всичко, което трябваше да направи, дойде при Исус и каза: „Господи, все едно ли ти е, че сестра ми ме остави сама да върша цялата домакинска работа? Кажй й да ми помогне!“

⁴¹ А Господ й отговори: „Марто, Марто, ти се тревожиш и безпокоиш за толкова много неща, ⁴² а важно е само едно. Мария направи верния избор и това, което избра, никога няма да й бъде отнето.“

Учението на Исус за молитвата

(Матей 6:9-15)

11 Веднъж Исус се молеше на едно място. След като свърши, един от учениците му каза: „Господи,

научи ни да се молим, както Йоан научи своите ученици.“

² Исус им каза: „Когато се молите, казвайте:

«Отче, да се почита името ти, да настъпи царството ти.

³ Давай ни всеки ден хляба, от който се нуждаем.

⁴ Прости греховете ни, защото и ние прощаваме на всеки, който ни причинява зло.

И не ни изправяй пред изкушение.»⁴

Искайте настойчиво

(Матей 7:7-11)

⁵ Тогава Исус им каза: „Да предположим, че един от вас отиде посред нощ в дома на приятеля си и каже: «Приятелю, дай ми, моля те, три хляба назаем, ⁶ защото един приятел пристигна у дома от път, а нямам с какво да го нахраня.» ⁷ А вашият приятел отговори отвътре: «Не ме безпокой! Вратата вече е залостена, а аз и децата ми сме си легнали. Не мога да стана сега, за да ти дам хляб.» ⁸ Казвам ви: дори и да не стане заради приятелството ви, то заради вашата настойчивост той ще стане и ще ви даде каквото ви е нужно. ⁹ Затова ви казвам: искайте и ще ви се даде. Търсете и ще намерите. Хлопайте и ще ви се отвори. ¹⁰ Защото всеки, който иска, получава; който търси, намира; на който хлопа, му отварят. ¹¹ Има ли сред вас баща, който да даде на детето си змия, когато то му поиска риба? ¹² Или пък скорпион, когато поиска яйце? ¹³ Щом вие, колкото и да сте зли, знаете как да давате добри дарове на децата си, то колко повече небесният Баща ще даде Святия Дух на онези, които поискат от него!“

Силата на Исус е от Бога

(Матей 12:22-30; Марк 3:20-27)

¹⁴ Веднъж Исус прогонваше демон от един ням човек. Щом демонът излезе, човекът проговори. Хората бяха удивени. ¹⁵ Но някои казаха: „Той прогонва демоните, защото използва силата на Веелзевул — главатаря на демоните.“

¹⁶ Други се опитаха да подложат Исус на изпитание и поискаха от него небесно знамение. ¹⁷ Но Исус знаеше за какво мислят и затова им каза: „Всяко царство, разединено от вътрешни борби, рухва, и семейство, раздирано от разпри, се разпада. ¹⁸ Но ако Сатана воюва против себе си, как тогава ще оцелее царството му? Вие казвате, че използвам силата на Веелзевул, за да прогонвам демоните. ¹⁹ Но ако аз използвам силата на Веелзевул, за да ги прогонвам, то чия сила използват вашите възпитаници, за да ги прогонват? Следователно те самите ще опровергават думите ви. ²⁰ Но ако прогонвам демоните, като използвам силата, дадена ми от Бога, това доказва, че Божието царство вече е дошло при вас.

²¹ Когато един силен човек е добре въоръжен и пази своя дом, тогава имотът му е в безопасност. ²² Но когато друг, по-силен от него, го нападне и победи, той взима оръжието, на което човекът е разчитал, и разграбва имота му.

²³ Който не е с мен, е против мен и който не събира заедно с мен, разпилява.

Връщането на злия дух

(Матей 12:43-45)

²⁴ Когато един зъл дух излезе от човек, той се скита по безводни места да търси покой, но не може да намери и казва: «Ще се върна обратно в дома си, който напуснах.» ²⁵ Когато се върне там, намира дома почистен и подреден. ²⁶ Тогава излиза и довежда други седем духа, по-зли от него. Всички те влизат и заживяват там. Така положението на този човек тогава става по-лошо, отколкото е било преди.“

Истински благословените хора

²⁷ Когато Исус каза това, една жена от тълпата високо възкликна: „Благословена е майката, която те е родила и откърмила!“

²⁸ Но Исус ѝ отговори: „Още по-благословени са тези, които чуват Божието слово и му се подчиняват.“

Дай ни доказателство!

(Матей 12:38-42; Марк 8:12)

²⁹ Все повече хора се тълпяха около Исус и той започна да говори: „Това поколение е лукаво. То иска знамение, но никакво знамение няма да му бъде дадено освен знамението с Йона.* ³⁰ Както Йона беше знамение за онези, които живееха в Ниневия,[†] така ще бъде и Човешкият Син за това поколение. ³¹ В деня на съда

* **11:29 знамението с Йона** Прави се паралел между трите дни, които Йона прекарва в корема на рибата, и трите дни, които Исус прекарва в гроба. Вж. Йона.

† **11:30 Ниневия** По времето на Йона този град е столицата на Асирийската империя, най-големия враг на Израел. Въпреки това Йона е изпратен там да проповядва, за да могат хората да се обърнат към Бога и да се спасят.

Южната царица* ще се изправи срещу хората от това поколение и ще ги осъди, защото тази жена дойде от другия край на света да чуе мъдрите думи на Соломон. А тук има нещо по-велико от Соломон! ³²В деня на създа жителите на Ниневия ще се изправят срещу това поколение и ще го осъдят, защото когато Йона им проповядва, те се покаяха. А тук има нещо по-велико от Йона!

Бъдете светлина за света

(Матей 5:15; 6:22-23)

³³Никой не поставя запалена лампа в килер или под дълбок съд, а я слага на поставка, за да могат тези, които влизат, да виждат светлината.

³⁴Очите ти са светлина за тялото. Ако са здрави, цялото ти тяло е изпълнено със светлина. Ако са болни, тялото ти тъне в мрак. ³⁵Затова внимавай да не би светлината в теб да е тъмнина.

³⁶Ако цялото ти тяло е изпълнено със светлина и няма нито една тъмна част, тогава то ще свети, както когато лампата те осветява със сиянието си.“

Исус порицава фарисеите

(Матей 23:1-36; Марк 12:38-40; Лука 20:45-47)

³⁷Когато Исус свърши да говори, един фарисей го покани да обядва заедно с него. И така, Исус влезе и седна на масата. ³⁸Фарисеят остана много изненадан, като видя, че Исус не си измени ръцете преди ядене. ³⁹Но Господ му каза: „Вие, фарисеите, измивате чашата и чинията отвън, а отвътре сте пълни с алчност и лукави намерения. ⁴⁰Колко сте глупави! Нали Онзи, който е

направил външността, е направил и вътрешността? ⁴¹Така че давайте на бедните онова, което е вътре в чашите и чиниите ви, и тогава ще бъдете напълно чисти. ⁴²Горко ви, фарисеи! Вие давате една десета от джоджена, седефчето и всяко растение в градината ви, а забравяте да бъдете справедливи и да обичате Бога. Тези неща трябваше да правите, като не забравяте и останалите. ⁴³Горко ви, фарисеи! Вие обичате да заемате най-почетните места в синагогите и да ви поздравяват по пазарите. ⁴⁴Горко ви! Вие сте като небелязани гробове, по които хората стъпват, без да го знаят.“

Исус разговаря със законоучители

⁴⁵Един от законоучителите каза на Исус: „Учителю, с тези думи обиждаш и нас.“

⁴⁶Исус отговори: „Горко и на вас, законоучители! Вие измисляте строги закони, които са непосилно бреме за хората. Карате другите да ги спазват, а вие даже пръста си не мръдвате да им облекчите товара. ⁴⁷Горко ви! Вие строите гробници за пророците, а същите тези пророци бяха убити от предците ви. ⁴⁸Така показвате на всички, че одобрявате това, което предците ви извършиха — те убиха пророците, а вие строите гробници за тях. ⁴⁹Затова и Божията мъдрост казва: «Ще им изпратя пророци и апостоли. Някои от тях ще убият, а други ще преследват.» ⁵⁰А вие, които живеете сега, ще трябва да отговаряте за кръвта на всички пророци, пролята след сътворението на света — ⁵¹от кръвта на Авел до кръвта на Захария,*

*11:31 Южната царица «Царицата на Сава» или «Савската царица», която пропътува ок. 1600 км, за да чуе мъдрите думи на Соломон. Вж. 3 Царе 10:1-13.

*11:51 Авел, Захария В еврейския Стар Завет Авел е първата, а Захария — последната жертва на убийство.

който бе убит между олтара и храма. Да, казвам ви: вие, които живеете сега, ще трябва да отговаряте за тях.

⁵² Горко ви, законоучители! Вие скрихте ключа към познанието за Бога. Не само че самите вие не пожелахте да се сдобие с това познание, но попречихте и на други да учат.“

⁵³ Когато Исус си тръгваше, озлобените законоучители и фарисеи започнаха да го обсипват с различни въпроси, ⁵⁴ за да могат да го поставят натясно чрез собствените му думи.

Не бъдете като фарисеите

12 Междувременно, когато събралата се многохилядна тълпа стана толкова голяма, че хората започнаха да се настъпват един друг, Исус се обърна първо към учениците си и им каза: „Пазете се от маята на фарисеите! Имам предвид тяхното лицемерие. ² Всичко скрито ще се разкрие. Всяка тайна ще стане явна. ³ Това, което сте казали на тъмно, ще се чуе на светло. Всичко, казано шепнешком на тайно място, ще бъде разгласено от покривите.“

От кого трябва да се страхувате

(Матей 10:28-31)

⁴ Тогава Исус каза на хората: „Но на вас, приятели мои, казвам: не се страхувайте от тези, които убиват тялото, защото те не могат да направят нищо повече след това. ⁵ Ще ви кажа от кого да се страхувате: страхувайте се от Онзи, който има власт не само да погуби тялото ви, но и да изпрати душата ви в пъкъл. Да, казвам ви, от него трябва да се страхувате.

⁶ Нима не се продават пет врабчета само за два асария? И въпреки това Бог не забравя нито едно от тях! ⁷ Той

знае дори колко косъма имате на главите си. Не се страхувайте! Вие сте по-ценни от много врабчета.

Признавайте открито вярата си

(Матей 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Казвам ви: който открито признае пред хората, че вярва в мен, тогава и Човешкият Син ще го признае пред Божиите ангели. ⁹ Но ако някой се отрече от мен пред хората, тогава и Човешкият Син ще се отрече от него пред Божиите ангели.

¹⁰ Ако някой говори против Човешкия Син, може да му се прости. Но ако богохулства срещу Святия Дух, няма да му се прости.

¹¹ Когато ви отведат в синагогите пред управителите и властите, не се притеснявайте как ще се защитите или какво ще кажете, ¹² защото в онзи момент Святият Дух ще ви научи какво трябва да кажете.“

Притча за глупавия богаташ

¹³ Някакъв човек от тълпата се обърна към Исус: „Учителю, кажи на брат ми да раздели с мен бащиното ни наследство.“

¹⁴ Но Исус отговори: „Човече, кой е казал, че трябва да ви стана съдия или да решавам как да разделите бащиното си наследство?“ ¹⁵ След това каза на хората: „Внимавайте и се пазете от всяка алчност, защото животът на човека не се състои в голямото му богатство.“

¹⁶ После Исус им разказа следната притча: „Един богаташ събрал богата реколта от земята си ¹⁷ и се замислил: «Какво да направя? Няма къде да прибера реколтата си.» ¹⁸ Тогава решил: «Ето какво ще направя: ще разруша старите хамбари и ще построя по-големи, където ще складирам всичкото си

зърно и имущество. ¹⁹Тогава ще си кажа: запасил си се добре за години наред. Почивай, яж, пий и се весели!»
²⁰Но Бог му казал: «Глупако, тази вечер ти ще умреш. Какво ще стане с това, което си натрупал? На кого ще го оставиш?»

²¹Така е с всеки, който трупа богатства за себе си, а не богатее с това, което Бог иска.“

Поставяйте Божието царство на първо място

(Матей 6:25-34; 19-21)

²²Исус се обърна към учениците си: „Затова ви казвам: не се тревожете за живота си — какво ще ядете, нито пък за тялото си — какво ще облечете. ²³Защото животът е по-важен от храната, а тялото — по-важно от дрехите. ²⁴Вижте враните! Те не сеят и не жънат, нямат нито склад, нито хамбар, но Бог ги храни. А колко по-ценни сте вие от птиците! ²⁵Кой от вас може с безпокоене да удължи живота си с един единствен ден? ²⁶Щом не сте в състояние да направите такова малко нещо, защо тогава да се безпокоите за останалото? ²⁷Вижте как растат кремове. Те не работят и не си правят дрехи. Но казвам ви: дори Соломон, в цялата си слава, не се е обличал както тези цветя. ²⁸Ако Бог облича така полската трева, която днес я има, а утре ще я хвърлят в пещта, колко по-хубаво ще облече вас! Колко малко вяра имате! ²⁹Ето защо, не мислете постоянно какво ще ядете и пиете и не се тревожете. ³⁰За всичко това се безпокоят онези, които не вярват в Бога, но вашият Баща знае, че се нуждаете от тези неща. ³¹Затова търсете неговото царство и останалото също ще ви бъде дадено.

Съкровище в небето

(Матей 6:19-21)

³²Не се страхувай, малко стадо, защото вашият Баща иска да ви даде царството. ³³Продайте имота си и раздайте парите на бедните. Направете си кесии, които не овехтяват. Събирайте си съкровище в небесата, което не се изчерпва. Него нито крадци го достигат, нито молци го изяждат. ³⁴Защото където е съкровището ви, там ще бъде и сърцето ви.

Бъдете готови

(Матей 24:45-51)

³⁵Бъдете готови, с облечени дрехи и запалени лампи. ³⁶Бъдете като слуги, които чакат господарят им да се върне от сватбено празненство и да му отворят веднага, щом дойде и почука на вратата. ³⁷Благословени са тези слуги, които останат будни и дочакат господаря си. Истина ви казвам: той ще запретне ръкави, ще ги настани на масата и ще им прислужва. ³⁸Може да се наложи слугите да стоят до полунощ или до по-късно, но ще бъдат благословени, когато господарят им се върне и ги завари да го чакат. ³⁹Помнете, че ако стопанинът знаеше кога в къщата му ще влезе крадец, нямаше да позволи да му я ограбят. ⁴⁰Вие също бъдете готови, защото Човешкият Син ще дойде тогава, когато не го очаквате.“

Кой е довереният слуга

⁴¹Тогава Петър попита: „Господи, само на нас ли разказваш тази притча или и на останалите?“

⁴²Господ отговори: „Кой е довереният и благоразумен иконом? Този, на когото стопанинът поверява другите си слуги, за да им раздава

храната в определеното време.

⁴³Благословен е този слуга, когато господарят му се върне и го завари да върши онова, което му е възложил.

⁴⁴Истина ви казвам: господарят ще му повери целия си имот. ⁴⁵Какво обаче ще стане, ако този слуга си помисли, че господарят му няма да се върне скоро и започне да бие другите слуги и слугини, да яде, да пие и да пиянства? ⁴⁶Господарят му ще се върне в ден, когато той не го очаква, и в час, който той не знае. Ще го подложи на ужасна смърт* и ще го хвърли там, където са невярващите.

⁴⁷Слугата, който знае какво иска господарят му, но не се подготвя и не го прави, ще бъде наказан сурово.

⁴⁸А онзи, който не е знаел какво иска господарят му и е извършил нещо, което заслужава наказание, ще бъде наказан по-малко. От този, на когото е дадено много, ще се очаква много и от този, на когото е поверено повече, ще се изисква повече.

Хората ще имат разногласия заради Исус

(Матей 10:34-36)

⁴⁹Дойдох да запалю огън на земята и как бих искал вече да се е разгорял!

⁵⁰Но ми предстои да бъда кръстен[†] и колко се терзая, докато това се изпълни! ⁵¹Да не мислите, че съм дошъл да донеса мир на земята? Не! Дойдох, за да донеса разделение. ⁵²От днес нататък семейство от пет души ще бъде разделено: трима срещу двама и двама срещу трима.

⁵³Бащата ще бъде против сина

и синът — против бащата.

Майката ще е против дъщерята

и дъщерята — против майката.

Свекървата ще е против снахата

и снахата — против свекървата.“

Разбирайте времената

(Матей 16:2-3)

⁵⁴Тогава Исус каза на хората: „Когато видите облаци, идващи от запад, веднага си казвате: «Ще вали дъжд.» И наистина скоро започва да вали. ⁵⁵Като задуха южнякът, казвате: «Ще бъде горещо.» Така и става. ⁵⁶Лицемери! Можете да разбирате времето,[‡] а как не можете да разберете това, което става сега?

Разрешавайте споровете си

(Матей 5:25-26)

⁵⁷Защо не можете сами да решите кое е правилно? ⁵⁸Когато някой те призове на съд, постарай се още по пътя натам да разрешиш спора с него. Иначе той ще те даде под съд, съдията ще те предаде на стражата и стражата ще те хвърли в затвора. ⁵⁹И казвам ти: няма да излезеш оттам, докато не си платиш всичко до последната лепта.“

Покайте се!

13 По това време там присъстваха няколко души, които разказаха на Исус за галилейците, които Пилат убил, докато те се покланяли на Бога, и смесил кръвта им с тази на животните, принесени в жертва. ²Исус им отговори: „Нима мислите, че тези хора са пострадали така, защото са били по-грешни

*12:46 *подложи на ужасна смърт* Букв.: „разсече на две“ или „насече на парчета“.

†12:50 *кръстен* Тук тези думи имат особено значение: „кръстен“ или „потопен“, „погребан“ в скърби и страдания.

‡12:56 *Можете да разбирате времето* Букв.: „Знаете как да тълкувате лицето на земята и на небето.“

от всички останали галилейци?
³ Не, не са били. Но казвам ви: ако не се покаете, всички вие ще умрете по същия начин. ⁴ Ами онези осемнадесет души, които загинали, когато Силоамската кула паднала върху тях? Да не мислите, че са били по-грешни от всички останали жители в Ерусалим? ⁵ Не, не са били. Но казвам ви: ако не се покаете, всички вие ще умрете по същия начин.“

Притча за безплодното дърво

⁶ После Исус им разказа следната притча: „Един човек посадил смокиново дръвче в лозето си. Отишъл да набере плод, но като не намерил нищо, ⁷ казал на лозаря си: «Вече три години идвам да набера плод от тази смокиня, но още не съм намерил нито един. Отсечи я! Само заема място.» ⁸ Но лозарят отговорил: «Господарю, остави дръвчето още една година. Ще го прекопая и наторя. ⁹ Ако на следващата година даде плод, добре. Ако ли не, тогава ще го отсечеш.»“

Исус излекува болна жена в събота

¹⁰ В събота Исус поучаваше в една от синагогите. ¹¹ Там имаше прегърбена жена, която от осемнадесет години не можеше да се изправи, защото в нея се беше вселил зъл дух. ¹² Когато я видя, Исус я повика при себе си и ѝ каза: „Жено, освободена си от недъга си.“ ¹³ После положи ръцете си върху нея и тя веднага се изправи и започна да слави Бога.

¹⁴ Тогава началникът на синагогата, разгневен, че Исус е излекувал в събота, каза на хората: „Шест дни в седмицата са отредени за работа, така че тогава идвайте да ви лекуват, а не в събота.“

¹⁵ Господ му отговори: „Лицемери! Нима в събота всеки от вас не отвързва от яслите вола или магарето си, за да го заведе на водопой? ¹⁶ Тази жена е дъщеря на Авраам и Сатана я е държал вързана осемнадесет години. Грешно ли е да бъде освободена от недъга си в съботен ден?“ ¹⁷ С тези думи Исус засрами всички, които го критикуваха, а останалите хора се радваха на всички чудесни неща, които той правеше.

Притчи за Божието царство

(*Матей 13:31-33; Марк 4:30-32*)

¹⁸ Исус продължи да говори: „Как изглежда Божието царство? С какво да го сравня? ¹⁹ То е като синапеното зрънце, което един човек засадил в градината си и то пораснало, станало дърво и небесните птици свили гнезда в клоните му.“

²⁰ И каза още: „С какво да сравня Божието царство? ²¹ То е като маята, която една жена взела и разбъркала в голяма купа брашно, докато цялото тесто втаса.“

Тясната врата

(*Матей 7:13-14, 21-23*)

²² Исус поучаваше в села и градове по пътя си към Ерусалим. ²³ Някой го попита: „Господи, нима само малцина ще бъдат спасени?“

Исус отговори: ²⁴ „Направете всичко възможно да влезете през тясната врата, защото казвам ви: много хора ще се опитат да минат през нея, но няма да успеят. ²⁵ Ако човек залости вратата на дома си, вие можете да стоите отвън и да хлопате, но той няма да ви отвори. Вие ще кажете: «Господи, отвори ни!», а той ще ви отвърне: «Не зная откъде сте.» ²⁶ Тогава ще започнете да говорите: «С теб сме яли и пили.

Ти поучаваше по улиците на нашия град.»²⁷ А той ще каже: «Не зная откъде сте. Махнете се всички вие, които вършите зло!»²⁸ И ще заплачете и заскърцате със зъби, когато видите в Божието царство Авраам, Исаак, Яков и всички пророци, а вас изгонят навън.²⁹ Ще идват хора от изток и запад, от север и юг и ще седат на масата в Божието царство.³⁰ Има такива, които сега са последни, но ще станат първи, а има и такива, които сега са първи, но ще станат последни.“

Исус ще умре в Ерусалим

(Матей 23:37-39)

³¹ В този момент няколко фарисеи дойдоха при Исус и му казаха: „Напусни това място и върви другаде, защото Ирод иска да те убие.“

³² Исус им каза: „Идете и кажете на онази лисица: «Днес и утре ще прогонвам демони и лекувам хора, а на третия ден ще завърша делото си.»

³³ След това трябва да тръгна, защото е немислимо пророк да умре във от Ерусалим.

³⁴ Ерусалиме, Ерусалиме! Ти, който избиваш пророците и с камъни посрещаш онези, които Бог ти изпраща! Колко пъти исках да събера децата ти, както кокошката събира своите пиленца под крилата си! Но вие отказате.³⁵ Виж! Сега домът ви ще бъде изоставен и казвам ви: няма да ме видите, докато не дойде времето да кажете: «Благословен да бъде този, който идва в името на Господа!»“

Правилно ли е да се лекува в съботен ден

14 Една събота Исус отиде да яде в къщата на виден фарисей. Всички го наблюдаваха много внимателно.² Срещу него седеше човек, страдащ от воднянка.³ Исус попита законоучителите и фарисеите: „Позволено ли е да се лекува в съботен ден или не?“⁴ Но те мълчаха. Тогава Исус хвана болния, излекува го и го изпрати да си върви.⁵ После се обърна към законоучителите и фарисеите: „Ако синът ви или волът ви падне в кладенец, няма ли незабавно да го извадите оттам, дори денят да е събота?“⁶ Те нищо не можаха да отговорят на това.

Не се дръжте високомерно

⁷ Когато забеляза, че гостите се настаняват на най-почетните места, Исус им разказа следната притча:⁸ „Когато те поканят на сватба, не сядай на най-почетното място, защото ако някой от поканените е по-важен от теб,⁹ тогава домакинът, който е поканил и двама ви, ще дойде и ще ти каже: «Отстъпи мястото си на този човек.» И ти, засрамен, ще станеш, за да се преместиш на последното място.¹⁰ Ето защо, когато те поканят на сватба, седни на най-скромното място. Когато дойде домакинът, той ще ти каже: «Приятелю, премести се по-напред, на по-добро място.» Така ще ти бъде оказана чест в присъствието на всички гости.¹¹ Защото всеки, който величае себе си, ще бъде смирен, а всеки, който смирява себе си, ще бъде възвеличан.“

*13:35 Цитат от Пс. 118:26.

Ще бъдете възнаградени

¹²Тогава Исус каза на фарисея, който го беше поканил: „Когато даваш обяд или вечеря, не кани приятелите, братята, роднините и богатите си съседи, защото и те на свой ред ще те поканят.“ ¹³Вместо това покани бедните, сакатите, недъгавите и слепите ¹⁴и ще бъдеш благословен, понеже тези хора нямат с какво да ти се отплатят, но Бог ще те възнагради, когато праведните хора възкръснат от мъртвите.“

Притча за голямото празненство

(*Матей 22:1-10*)

¹⁵Като чу това, един от седящите на масата заедно с Исус му каза: „Благословен е всеки, който участва в празненството в Божието царство!“

¹⁶Исус му отговори: „Един човек устроил голямо празненство, на което поканил много гости.“ ¹⁷Когато дошъл уреченият час, човекът изпратил слугата си да каже на поканените: «Елате, всичко е готово.»

¹⁸Но всички поканени започнали да се извиняват. Първият казал: «Току-що си купих нива и трябва да отида да я огледам. Моля те, приеми моите извинения.» ¹⁹Друг се заоправдавал: «Току-що си купих пет чифта волове и отивам да ги изпробвам. Моля те, приеми моите извинения.» ²⁰Трети казал: «Току-що се ожених и не мога да дойда.»

²¹Слугата се върнал и разказал всичко на господаря си. Господарят се разгневил и му казал: «Бързо обиколи всички улици и пътеки на града и доведи тук бедните, сакатите, слепите и куците.» ²²Малко след това слугата казал: «Господарю, изпълних

всичко, което ми нареди, но има още място.» ²³Тогава господарят казал на слугата си: «Тръгни по пътищата и покрай оградите и убеждавай всички, които срещнеш, да дойдат тук, за да се напълни къщата ми.» ²⁴Казвам ти: нито един от онези, които първо бях поканил, няма да участва в празненството ми.»“

Не постъпвайте прибързано

(*Матей 10:37-38*)

²⁵Заедно с Исус вървяха много хора. Обръщайки се към тях, той им каза: ²⁶„Ако някой дойде при мен, но обича баща си и майка си, жена си и децата си, братята, сестрите си и даже собствения си живот повече от мен, не може да бъде мой ученик.“ ²⁷Който не носи кръста си и не ме следва, не може да бъде мой ученик.“ ²⁸Ако някой от вас иска да построи кула, няма ли първо да седне да си направи сметка за разходите, за да види има ли достатъчно средства да завърши работата? ²⁹Иначе, ако положи основите, но не е в състояние да завърши строежа, тогава всички, които го гледат, ще му се присмеят ³⁰и ще кажат: «Този човек започна да строи, но не можа да завърши.»

³¹Ако един цар има намерение да воюва срещу друг цар, нима няма първо да седне и прецени може ли с десет хиляди души да победи идващия срещу него с двадесет хиляди? ³²Ако види, че не може, тогава много преди другият цар да се приближи, той ще изпрати посланици да преговарят за мир.“ ³³По същия начин всеки един от вас трябва да се откаже от всичко, което има, иначе не може да бъде мой ученик.

Не изгубвайте влиянието си

(Матей 5:13; Марк 9:50)

³⁴ Солта е хубаво нещо, но дори тя, изгуби ли вкуса си, за нищо не става. Няма как да се направи отново солена. ³⁵ Дори за почвата или за наторяване не може да се използва. Хората я изхвърлят.

Който има уши да чува, да слуша!“

Радост в небето

(Матей 18:12-14)

15 Всички бирници и грешници се тълпяха да чуят Исус. ² Тогава фарисеите и законоучителите започнаха да мърморят неодобрително: „Този човек посреща с радост грешници и даже яде с тях!“

³ Тогава Исус им разказа следната притча: ⁴ „Ако някой от вас има сто овце и изгуби една от тях, няма ли да остави другите деветдесет и девет на пасището, за да тръгне след изгубената овца, докато я намери? ⁵ Щом я намери, с радост ще я сложи на раменете си ⁶ и като пристигне у дома, ще събере съседите и приятелите си и ще им каже: «Радвайте се с мен, защото намерих изгубената си овца.» ⁷ Казвам ви: по същия начин и в небето ще има повече радост за един грешник, който се е покаял, отколкото за деветдесет и девет праведници, които нямат нужда от това.

⁸ Или ако една жена има десет сребърни монети и изгуби една от тях, няма ли да запали лампа, да премете къщата и да търси внимателно, докато не я намери? ⁹ И щом я намери, тя ще събере съседите и приятелите си и ще им каже: «Радвайте се с мен, защото намерих изгубената си монета.» ¹⁰ По същия

начин се радват Божиите ангели, когато един грешник се покае.“

Притча за блудния син

¹¹ След това Исус каза: „Един човек имал двама сина. ¹² По-малкият казал на баща си: «Татко, дай ми моя дял от имота.» И бащата разделил имота между синовете си. ¹³ Не след дълго по-малкият син си събрал нещата и заминал за далечна страна. Там прахосал всичките си пари в разгулен живот. ¹⁴ Скоро след като пропилял всичко, в страната настъпил глад и момъкът изпаднал в нужда. ¹⁵ Тогава се наел да работи при един от местните жители, който го изпратил да пасе свине в полята му. ¹⁶ Той така гладувал, че с радост би напълнил стомаха си дори с рожковите, с които хранели свинете, но никой нищо не му давал. ¹⁷ Накрая момчето се вразумило и си казало: «Всички слуги на баща ми имат храна в изобилие, а аз тук умирам от глад. ¹⁸ Ще стана, ще отида при баща ми и ще му кажа: «Татко, съгреших пред Бога и пред теб. ¹⁹ Не съм достоен да се наричам повече твой син. Позволи ми да бъда един от слугите ти.»“ ²⁰ И така, той станал и тръгнал към баща си.

Блудният син се завръща

Баща му го зърнал още отдалеч и сърцето му се изпълнило с умиление. Той се затичал към сина си, прегърнал го и го разцелувал. ²¹ Синът казал: «Татко, съгреших пред Бога и пред теб. Не съм достоен да се наричам повече твой син.» ²² Но бащата казал на слугите си: «Бързо донесете най-хубавата дреха и го облечете. Сложете му пръстен на ръката и обувки на краката. ²³ Изведете угоеното теле и го заколете, ще направим пиршество

и ще празнуваме. ²⁴Този мой син беше мъртъв, а сега отново е жив. Беше изгубен, а сега се намери.» И започнали да се веселят.

По-големият син се прибира

²⁵През това време по-големият син бил на полето. Когато се приближил до къщата, той чул музика и танци. ²⁶Извикал един от слугите и го попитал какво означава всичко това. ²⁷Слугата отговорил: «Брат ти се върна. Баща ти закла угоеното теле за това, че си го получи обратно здрав и читав.» ²⁸По-големият брат се ядосал и отказал да влезе в къщата. Тогава баща му излязъл и започнал да го моли да влезе у дома. ²⁹Синът отговорил: «С години ти служих като роб, подчинявах се на всяка твоя заповед, а ти дори една коза не закла заради мен, за да се повеселя с приятели. ³⁰А когато се върна този твой син, който пропиля парите ти по жени, за него закла угоеното теле!» ³¹А бащата казал: «Синко, ти си винаги с мен. Всичко, което имам, е и твое. ³²Но сега трябваше да празнуваме и да се веселим, защото брат ти беше мъртъв, а сега е жив. Беше изгубен, а сега се намери.»

Истинското богатство

16 Исус каза на учениците си: „Един богаташ имал иконом, за когото му докладвали, че пилее парите му. ²Той го извикал при себе си и му казал: «Какви са тези неща, които чувам за теб? Направи ми отчет за своята работа, защото повече не можеш да останеш на тази длъжност.» ³Икономът си помислил: «Какво да правя? Господарят иска

да ме уволни. Не съм достатъчно силен да отида да копая земята, а да прося ме е срам. ⁴Знам какво ще направя, за да накарам хората да ме приемат в домовете си, след като изгубя работата си.» ⁵Той повикал всички длъжници на своя господар и попитал първия: «Колко дължиш на господаря ми?» ⁶«Сто мерки[†] зехтин» — отговорил той. Тогава икономът му казал: «Вземи си обратно разписката. Седни и бързо напиши петдесет!» ⁷След това попитал друг: «А ти колко дължиш?» Човекът отговорил: «Сто крини[†] жито.» Управителят му казал: «Вземи си разписката и напиши осемдесет.» ⁸По-късно господарят похвалил недобросъвестния служител за неговата находчивост. Светските хора са по-находчиви със себеподобните си, отколкото духовните хора.

⁹Казвам ви: спечелете си приятели чрез земното си богатство, така че когато то свърши, да ви приемат във вечните домове. ¹⁰Който е верен в малките неща, верен е и в големите; а който е нечестен в малките неща, ще бъде нечестен и в големите. ¹¹Затова, ако не могат да ви поверят земното богатство, кой тогава ще ви повери истинското? ¹²И щом като не може да ви се разчита за чуждия имот, кой ще ви даде вашия?

Може ли човек да служи на двама господари

(Матей 6:24)

¹³Никой не може да бъде едновременно слуга на двама господари, защото или ще мрази единия и ще обича другия, или ще

*16:6 Сто мерки Прибл. 3600 л.

†16:7 Сто крини Прибл. 2700 кг.

е предан на единия и ще презира другия. Не можете да служите и на Бога, и на Парите.*“

Божият закон не може да бъде променен

(Матей 11:12-13)

¹⁴ Фарисеите, които обичаха парите, чува всичко това и се присмяха на Исус. ¹⁵ Той им каза: „Вие се правите на праведни пред хората, но Бог познава сърцата ви. Онова, което хората ценят, Бог презира.

¹⁶ До идването на Йоан бяха в сила законът на Моисей и писанията на пророците. След него се проповядва Благата вест за Божието царство и всеки се стреми да влезе в него. ¹⁷ Но по-лесно ще бъде небето и земята да преминат, отколкото дори една точка от закона да бъде променена.

¹⁸ Ако един мъж се разведе с жена си и се ожени за друга, извършва прелюбодейство. Всеки, който се жени за разведена жена, също извършва прелюбодейство.“

Богаташът и Лазар

¹⁹ Исус каза: „Живял един богаташ, който винаги се обличал в скъпи дрехи и всеки ден устройвал разточителни пиршества. ²⁰ Пред вратата му често донасяли един бедняк на име Лазар, целия покрит с рани. ²¹ Той копнеел да се насити с трохите, които падали от масата на богатия. Даже кучетата идвали да ближат раните му. ²² След време беднякът умрял и ангелите го завели при Авраам. Богатият също умрял и го погребали. ²³ В ада, където го измъчвали, богаташът

вдигнал поглед и видял в далечината Авраам да държи Лазар в обятията си. ²⁴ Богаташът извикал: «Отче Аврааме, смили се над мен! Изпрати Лазар да натопи върха на пръста си във вода и да ми разхлади езика, защото страдам ужасно в този огън!» ²⁵ Но Авраам отговорил: «Синко, спомни си, че приживе ти получи само хубаво, а Лазар — само лошо. Сега той се утешава, а ти страдаш. ²⁶ Освен това помежду ни зее пропаст, за да не може никой отгук да премине отсреща и никой оттам да не може да дойде тук при нас.» ²⁷ Богатият казал: «Моля те тогава, отче, прати Лазар в бащината ми къща. ²⁸ Аз имам петима братя. Нека ги предупреди, за да не дойдат и те в това място на страдания.» ²⁹ А Авраам отговорил: «Те имат писаното от Моисей и пророците — да се вслушат в думите им.» ³⁰ Но богаташът отвърнал: «Не, отче Аврааме, ако при тях дойде някой възкръснал от мъртвите, те ще повярват и ще се покаят.» ³¹ Авраам му отговорил: «Ако братята ти не слушат Моисей и пророците, даже и да възкръсне някой от мъртвите, пак няма да повярват.»“

Исус поучава за греха и прощата

(Матей 18:6-7, 21-22; Марк 9:42)

17 Исус каза на учениците си: „Неща, които изкушават хората да извършат грях, неизбежно ще дойдат, но горко на онзи, чрез когото дойдат. ² За него би било по-добре да му окачат воденичен камък на шията и да го хвърлят в морето, отколкото да изкуши някого

*16:13 *Парите* Букв.: „Мамона“, семитска дума, означаваща пари или богатства.

от тези малките да съгреша. ³Затова внимавайте какво правите!

Ако брат ти съгреша, порицай го и ако съжали, прости му. ⁴И ако в един ден ти причини зло седем пъти и след това седем пъти ти каже: «Съжалявам», прости му.“

Колко голяма е вярата ви

⁵Тогава апостолите казаха на Господа: „Дай ни повече вяра.“

⁶Господ им отговори: „Ако имате вяра колкото синапено зрънце, можете да заповядате на тази черница: «Изкорени се и се засади в морето!» и тя ще ви се подчини.

Служете предано

⁷Ако някой от вас има слуга, който му оре земята или пасе овцете, ще му каже ли веднага като се върне от полето: «Влизай и сядай да ядеш»? ⁸Не, разбира се! По-скоро ще му каже: «Пригответи ми вечерята, сложи си престилката и ми прислужвай, докато ям и пия. След това можеш и ти да ядеш и пиеш.»

⁹Нима ще благодари на слугата за това, че е изпълнил заповедта му?

¹⁰Същото е и с вас. Когато изпълните всичко, което ви е било заповядано, кажете: «Ние сме само едни слуги. Не заслужаваме благодарност. Просто изпълнихме дълга си.»“

Бъдете благодарни

¹¹На път за Ерусалим Исус минаваше по границата между Самария и Галилея. ¹²Когато влизаше в едно село, го срещнаха десет души, болни от проказа. Те стояха на разстояние ¹³и викаха:

„Исусе! Господарю! Смили се над нас!“

¹⁴Когато ги видя, Исус им каза: „Идете и се покажете на свещениците.“*

Докато вървяха към свещениците, те оздравяха. ¹⁵Но един от тях, веднага щом видя, че е излекуван, се върна при Исус, възхвалявайки Бога със силен глас, ¹⁶хвърли се в краката му и му благодари. Този човек беше самарянин. ¹⁷Исус отговори: „Десет души бяха излекувани. Къде са останалите девет? ¹⁸Единствено този чужденец ли се върна да благодари на Бога?“ ¹⁹После му каза: „Стани и си върви. Вярата ти те излекува.“

Божие царство е във вас

(Матей 24:23-28, 37-41)

²⁰Веднъж фарисеите попитаха Исус: „Кога ще дойде Божието царство?“

Исус отговори: „Божие царство не идва по видим начин. ²¹Хората няма да кажат «Виж, тук е!» или «Там е!», защото Божието царство е във вас.“

²²А на учениците си Исус каза: „Ще дойде време, когато ще копнеете да видите поне един от дните на Човешкия Син, но няма да можете. ²³Хората ще ви казват: «Виж, там е!» или «Виж, тук е!», но не отивайте и не ги следвайте. ²⁴Защото в деня на своето завръщане Човешкият Син ще бъде като светкавицата, която блясва и озарява небето от край до край. ²⁵Но преди това той трябва да понесе много страдания и да бъде отхвърлен от това поколение. ²⁶Когато дойде Човешкият Син, ще бъде както беше по времето на Ной: ²⁷хората ядяха, пиеха, женеха се и се омъжваха до

*17:14 **покажете се на свещениците** Според закона на Моисей свещеник трябва да засвидетелства, че болен от проказа е оздравял. Вж. Лев. 14:1-32.

деня, в който Ной влезе в кораба. После дойде потопът и унищожи всички. ²⁸ Същото беше и по времето на Лот — хората ядяха и пиеха, купуваха и продаваха, засаждаха и строяха. ²⁹ Но в деня, в който Лот напусна Содом, от небето се изсипа огън и жупел и погуби всички. ³⁰ Така ще бъде и в деня, в който Човешкият Син дойде отново.

³¹ В онзи Ден, ако човек е на покрива на къщата си, не трябва да слиза, за да си прибере отвътре вещите. Който е на полето, не трябва да се връща — ³² спомнете си какво се случи с жената на Лот!* ³³ Който се опита да запази живота си, ще го изгуби, а който изгуби живота си, ще го съхрани. ³⁴ Казвам ви, че тогава двама души ще споделят едно легло през нощта: единият ще бъде взет, а другият — оставен. ³⁵ Две жени ще мелят зърно заедно: едната ще бъде взета, а другата — оставена.“ ³⁶ †

³⁷ Учениците попитаха Исус: „Къде ще стане това, Господи?“

Той им отговори: „Където е трупът, там ще се съберат и лешоядите.“

Притча за вдовицата и съдията

18 Тогава Исус разказа на учениците си притча, за да ги научи винаги да се молят и да не губят надежда: ² „Живее в един град съдия, който нито се страхувал от Бога, нито уважавал хората. ³ В същия град живеела и една вдовица, която непрекъснато ходела при съдията и казвала: «Отсъди в моя полза срещу противника ми!» ⁴ Но съдията не искал и да чуе за това. След време обаче си помислил: «Не

ме е страх от Бога и не уважавам хората. ⁵ Но тъй като тази вдовица не ме оставя на мира, ще отсъдя в нейна полза, защото иначе ще ме умори с безкрайните си молби.»“

⁶ Тогава Господ каза: „Обърнете внимание на думите на несправедливия съдия. ⁷ Нима Бог няма да отсъди в полза на своите избрани, които викат към него ден и нощ? Нима ще се бави с отговора си? ⁸ Казвам ви: Бог начаса ще отсъди в тяхна полза. Но когато Човешкият Син дойде, ще намери ли вяра на земята?“

Бъдете праведни пред Бога

⁹ На тези, които бяха убедени в своята праведност и гледаха с презрение на всички останали, Исус разказа следната притча: ¹⁰ „Двама души отишли в храма да се помолят. Единият бил фарисей, а другият — бирник. ¹¹ Фарисеят застанал настрана и започнал да се моли: «О Боже, благодаря ти, че не съм като другите хора — крадци, измамници, прелюбодейци. Благодаря ти, че не съм като онзи бирник там. ¹² Аз постя два пъти седмично и давам една десета от всичко, което спечеля.»

¹³ Бирникът стоял на разстояние и не смеел даже очите си да вдигне към небето. Удрял се в гърдите и се молел: «Боже, смили се над мен, грешника!» ¹⁴ Казвам ви, че този човек, а не другият, след молитвата си се прибрал вкъщи оправдан пред Бога. Защото всеки, който величае себе си, ще бъде смирен, а всеки, който смирява себе си, ще бъде възвеличан.“

***17:32 жената на Лот** Историята за жената на Лот се намира в Бит. 19:15-17,26.

†**17:36** Някои гръцки ръкописи включват стих 36: „Двама ще работят на полето: единият ще бъде взет, а другият — оставен.“

Кой ще влезе в Божието царство*(Матей 19:13-15; Марк 10:13-16)*

¹⁵ Някои хора водеха при Исус невръстните си дечица, за да ги докосне. Но когато видяха това, учениците им се скараха. ¹⁶ Исус обаче извика децата при себе си и каза на учениците си: „Пуснете децата да дойдат при мен и не ги спирайте, защото Божието царство принадлежи на такива като тях. ¹⁷ Истина ви казвам: който не приеме Божието царство така, както го приема едно дете, никога няма да влезе в него.“

Богат човек отказва да последва Исус*(Матей 19:16-30; Марк 10:17-31)*

¹⁸ Един юдейски водач попита Исус: „Добри ми Учителю, какво трябва да направя, за да наследя вечен живот?“

¹⁹ Исус му отговори: „Защо ме наричаш «добър»? Никой не е добър освен един единствен — Бог. ²⁰ Нали знаеш заповедите: «Не прелюбодействай, не убивай, не кради, не лъжесвидетелствай, уважавай баща си и майка си!»“*

²¹ Водачът отвърна: „От дете спазвам тези заповеди.“

²² Като чу това, Исус му каза: „Има само едно нещо, което ти липсва. Продай всичко, което имаш, раздай парите на бедните и ще имаш съкровище в небесата. След това ела и ме последвай.“ ²³ Но като чу това, човекът се натъжи, защото беше много богат.

²⁴ Исус видя, че се е натъжил и каза: „Колко трудно е за богатите да влязат в Божието царство! ²⁵ Полесно е камила да мине през иглено

ухо, отколкото богат човек да влезе в Божието царство.“

²⁶ Щом чуха това, хората попитаха: „Кой тогава може да се спаси?“

²⁷ Исус отговори: „Невъзможното за хората за Бога е възможно.“

²⁸ Тогава Петър каза: „Виж! Ние оставихме всичко, което имахме, за да те последваме.“

²⁹ Исус им каза: „Истина ви казвам: всеки, който е оставил дом, жена, братя, родители или деца заради Божието царство, ³⁰ ще получи многократно повече в настоящето, а в бъдещия свят — вечен живот.“

Исус ще възкръсне от мъртвите*(Матей 20:17-19; Марк 10:32-34)*

³¹ Исус отведе настрана дванадесетте апостола и им каза: „Чуйте! Отиваме в Ерусалим и всичко писано от пророците за Човешкия Син ще се сбъдне. ³² Той ще бъде предаден на езичниците. Над него ще издевателстват, ще му се подиграват, ще го заплюват. ³³ Ще го бият с камшик, а след това ще го убият. Но на третия ден след смъртта си той ще възкръсне.“

³⁴ Апостолите, обаче, не разбраха нищо от думите на Исус. Смисълът им беше скрит от тях и те недоумяваха за какво говори той.

Исус излекува сляп човек*(Матей 20:29-34; Марк 10:46-52)*

³⁵ Когато се приближаваше до Ерихон, Исус видя един сляп човек, който бе седнал край пътя и просеше.

³⁶ Като чу шума от минаващите край него хора, слепият попита какво става.

³⁷ Отговориха му: „Исус от Назарет минава.“

* 18:20 Цитат от Изх. 20:12-16; Вт. 5:16-20.

³⁸Тогава слепият завика: „Исусе, Сине Давидов! Смили се над мен!“

³⁹Онези, които вървяха отпред, му казаха да мълчи, но слепият се развика още повече: „Сине Давидов! Смили се над мен!“

⁴⁰Исус спря и нареди да доведат слепия. Когато човекът приближи, Исус го попита: ⁴¹„Какво искаш да направя за теб?“

„Господи, искам да прогледна“ — отвърна той.

⁴²Исус му каза: „Прогледни! Твоята вяра те излекува.“

⁴³И зрението му веднага се възвърна и той тръгна след Исус, славейки Бога. И всички видяха това и отдадоха хвала на Бога.

Закхей

19 Исус минаваше през Ерихон. ²В този град имаше един богат човек на име Закхей. Той беше началник на бирниците. ³Закхей се опитваше да зърне Исус, но не можеше поради ниския си ръст и насъбралата се тълпа. ⁴Затова изтича напред до място, откъдето Исус щеше да мине, и се покатери на едно смокиново дърво, за да го види. ⁵Когато стигна до това място, Исус погледна нагоре, видя Закхей и му каза: „Закхей, слизай бързо, защото днес трябва да отседна в дома ти.“

⁶Закхей бързо слезе от дървото и с радост прие Исус в къщата си.

⁷Всички хора видяха това и започнаха да роптаят: „Вижте само къде ще отседне — при един грешник!“

⁸Тогава Закхей се изправи и каза на Господа: „Ето, Господи! Половината от имота си ще дам на бедните. Ако съм ограбил някого, ще му заплащам четирикратно.“

⁹Исус му каза: „Днес този дом получи спасение, понеже и този

човек е син на Авраам. ¹⁰Защото Човешкият Син дойде да търси и спаси изгубеното.“

Притча за тримата слуги

(Матей 25:14-30)

¹¹Исус приближаваше Ерусалим. Някои хора мислеха, че Божието царство ще настъпи веднага. ¹²Затова Исус им разказа следната притча: „Един благородник отишъл в далечна страна, за да бъде коронясан за цар, след което да се върне и управлява народа си. ¹³Той извикал десет от слугите си, дал им десет мниси и им заръчал: «Търгувайте с парите, докато се върна.» ¹⁴Гражданите мразели този човек и изпратили след него пратеници да кажат, че не го искат за цар.

¹⁵Но той станал цар, върнал се в страната си и повикал слугите си, на които бил дал пари, за да узнае кой какво е спечелил. ¹⁶Дошъл първият слуга и казал: «С твоята мнаса, господарю, спечелих още десет.» ¹⁷«Браво!» — отговорил царят. «Ти си добър слуга. И понеже си бил верен в малкото, поверявам ти управлението на десет града.» ¹⁸Тогава дошъл вторият слуга и казал: «С твоята мнаса, господарю, спечелих още пет.» ¹⁹«Поверявам ти управлението на пет града» — отвърнал царят. ²⁰Дошъл и третият слуга и казал: «Господарю, ето твоята мнаса. Аз я увих в кърпа и я скрих, ²¹защото се страхувах от теб. Знаех, че си суров човек и взимаш каквото не си спечелил, и жънеш каквото не си сял.» ²²Тогава царят му отговорил: «Със собствените ти думи ще те съдя. Ти си зъл слуга! Казваш, че си знаел, че съм суров, че взимам каквото не съм спечелил и жъна каквото не съм сял. ²³Защо тогава не вложи парите

ми в банката, за да си ги получа сега с лихвите?»²⁴ А на стоящите наоколо хора царят казал: «Вземете му мнасата и я дайте на онзи слуга, който е спечелил десет мнаси.»²⁵ Те му казали: «Но, господарю, той вече има десет мнаси.»²⁶ Царят отвърнал: «Казвам ви: всеки, който има, ще получи още, а на онзи, който няма, ще се отнеме и малкото, което има.»²⁷ А сега, къде са хората, които не ме искаха за цар? Доведете ги и ги убийте пред очите ми!»²⁸

Исус влиза в Ерусалим като цар

(*Матей 21:1-11; Марк 11:1-11; Йоан 12:12-19*)

²⁸ След като каза тези неща, Исус тръгна напред, изкачвайки се към Ерусалим.²⁹ Когато наближи градовете Витфагия и Витания недалеч от хълма, наречен Елеонска планина, Исус изпрати напред двама от учениците си.³⁰ Той им каза: „Идете в онова село отсреща. Като влезете в него, ще намерите едно вързано магаренце, което никой още не е възсядал. Отвържете го и го доведете тук.“³¹ Ако някой ви попита защо отвързвате магарето, отговорете така: «Господ има нужда от него.»³²

³² Учениците влязоха в града и намериха всичко така, както им беше казал Исус.³³ Когато отвързваха магаренцето, стопаните му попитаха: „Защо отвързвате магаренцето?“

³⁴ Тогава учениците отговориха: „Господ има нужда от него.“³⁵ Те отведоха магаренцето при Исус, метнаха връхните си дрехи на гърба на животното и качиха Исус отгоре.³⁶ Докато той яздеше, хората

постилаха пред него връхните си дрехи.³⁷ Виждайки го да се приближава, цялото множество ученици се събра в подножието на Елеонската планина и всички радостни започнаха гръмогласно да прославят Бога за всички чудеса, които бяха видели:

³⁸ „Благословен да бъде царят, който идва в името на Господа!» *Псалм 118:26*

Мир на небето и слава във висините!»³⁹

³⁹ Някои от намиращите се сред тълпата фарисеи казаха на Исус: „Учителю, заповядай на учениците си да престанат.“

⁴⁰ А Исус им отговори: „Казвам ви: ако те млъкнат, камъните ще завикат!»⁴¹

Исус плаче за Ерусалим

⁴¹ Когато наближи и видя града, Исус заплака за него⁴² и каза: „Как бих искал днес да узнаеш какво ще ти донесе мир! Но сега това е скрито от очите ти.“⁴³ Ще дойдат дни, когато враговете ти ще издигнат стена около теб и ще те обградят от всички страни.⁴⁴ Те ще те сринат до основи и ще избият жителите ти. Камък върху камък няма да остане, защото не позна времето, когато Бог те посети.»⁴⁵

Исус отива в храма

(*Матей 21:12-17; Марк 11:15-19; Йоан 2:13-22*)

⁴⁵ Исус влезе в храма и започна да гони хората, които търгуваха вътре.⁴⁶ Той каза: „Писано е: «Моят дом ще бъде дом на молитва»,* а вие го превърнахте в «свърталище на разбойници.»[†]

* 19:46 Цитат от Ис. 56:7.

† 19:46 Цитат от Ер. 7:11.

⁴⁷ Всеки ден Исус поучаваше в храма. Главните свещеници, законоучителите и водачите на народа търсеха начин да го убият, ⁴⁸ но не знаеха как да го направят, защото хората възторжено поглъщаха всяка негова дума.

Откъде идва властта на Исус

(*Матей 21:23-27; Марк 11:27-33*)

20 Един ден Исус беше в храма, поучаваше хората и им съобщаваше Благата вест за Божието царство. Главните свещеници заедно със законоучителите и старейшините дойдоха при него ² и го попитаха: „Кажни ни, с чия власт вършиш всичко това? Кой ти я даде?“

³ Исус им отговори: „Аз също ще ви задам един въпрос. Кажете ми: ⁴ Йоановото кръщение от Бога ли беше или от хората?“

⁵ Те започнаха да обсъждат помежду си: „Ако отговорим: «От Бога», той ще каже: «Защо тогава не му повярвахте?»“ ⁶ Ако пък кажем: «От хората», целият народ ще ни убие с камъни, защото вярва, че Йоан е пророк.“ ⁷ Затова отговориха: „Не знаем.“

⁸ Тогава Исус им каза: „И аз няма да ви кажа с чия власт върша всичко това.“

Бог изпраща своя Син

(*Матей 21:33-46; Марк 12:1-12*)

⁹ После Исус започна да разказва следната притча: „Един човек засадил лозе, дал го под наем на лозари и заминал за дълго. ¹⁰ Когато дошло време за гроздобер, той изпратил един от слугите си при лозарите, за да получи своя дял от реколтата. Но те го набили и го изгонили с празни ръце. ¹¹ Тогава изпратил друг слуга. Но и към него лозарите се отнесли

грубо, набили го и го изгонили с празни ръце. ¹² Изпратил трети слуга, когото лозарите също наранили и изхвърлили. ¹³ Тогава стопанинът на лозето си казал: «Какво да правя? Ще изпратя своя любим син. Може би към него ще се отнесат с уважение.» ¹⁴ Но когато видели сина му, лозарите си казали: «Това е наследникът. Да го убием, за да стане лозето наше!» ¹⁵ И те изхвърлили сина от лозето и го убили.

След всичко това какво ще направи с тях собственикът на лозето? ¹⁶ Ще дойде и ще убие тези лозари, а след това ще даде лозето на други.“

Като чува това, хората казаха: „Дано това никога да не се случи!“

¹⁷ Но Исус ги погледна и каза: „Какво тогава означава Писанието:

«Камъкът, който зидарите

отхвърлиха,

стана крайъгълен камък»? *Псалм 118:22*

¹⁸ Който падне върху този камък, ще се разбие на парчета и ако този камък падне върху някого, ще го смаже.“

¹⁹ Законоучителите и главните свещеници искаха да хванат Исус още в този момент, защото разбраха, че тази притча се отнася за тях, но се страхуваха от народа.

Юдейските водачи се опитват да подведат Исус

(*Матей 22:15-22; Марк 12:13-17*)

²⁰ Затова изчакваха удобен момент да го заловят. Те изпратиха при него шпиони, които се преструваха на искрени, за да се хванат за някоя негова дума и да го предадат на пълномощията и властта на губернатора. ²¹ И така, тези хора попитаха Исус: „Учителю, знаем, че това, което казваш и поучаваш, е правилно, че си безпристрастен към хората и вярно поучаваш истината за

Божия път. ²²Кажи ни, редно ли е да плащаме данък на цезаря или не?“

²³Но Исус знаеше, че се опитват да го подведат и им каза: ²⁴„Дайте ми един динарий. Чии са това изображение и това име?“ Те отговориха: „На цезаря.“

²⁵Исус им каза: „Тогава давайте цезаровото на цезаря, а Божието — на Бога.“

²⁶Те не можаха с хитрост да накарат Исус да каже нещо пред хората, което би могло да се използва против него, и смаяни от отговора му, млъкнаха.

Някои садукееи се опитват да подведат Исус

(*Матей 22:23-33; Марк 12:18-27*)

²⁷Няколко садукееи (садукееите отричат възкресението) дойдоха при Исус и го попитаха: ²⁸„Учителю, Моисей е написал, че ако женен мъж умре, без да е имал деца, тогава брат му трябва да се ожени за вдовицата и те трябва да имат деца, за да продължат рода на умрелия брат.*

²⁹Имало седем братя. Първият се оженил, но умрял бездетен. ³⁰След това вторият, ³¹после третият от братята се оженили за тази жена. Същото се случило и с останалите — всички те умрели, без да оставят деца. ³²Последна умряла жената. ³³Всеки един от седемте братя бил женен за нея. Тогава, чия жена ще бъде тя след възкръснението?“

³⁴Исус им отговори: „В този свят хората се женят и омъжват. ³⁵Но онези, които бъдат сметени за достойни да възкръснат от мъртвите

и да живеят в онзи свят, няма да се женят или омъжват. ³⁶Те ще бъдат като ангели и за тях вече няма да има смърт. Те са деца на Бога, защото са били възкресени от мъртвите. ³⁷А че мъртвите възкръсват, го каза ясно още Моисей, когато говореше за горящия храст[†] и нарече Господа «Бога на Авраам, Бога на Исаак и Бога на Яков»[‡]. ³⁸Той не е Бог на мъртвите, а на живите, защото всички хора, които принадлежат на Бога, са живи.“

³⁹Някои от законоучителите казаха: „Добре отговори, Учителю.“

⁴⁰Оттогава никои вече не се осмели да му задава други въпроси.

Давидов син ли е Месията

(*Матей 22:41-46; Марк 12:35-37*)

⁴¹Тогава Исус каза: „Защо хората говорят, че Месията е Давидов син?

⁴²Самият Давид казва в книгата на Псалмите:

«Господ каза на моя Господ:

Седни от дясната ми страна,

⁴³докато подчиня твоите врагове на властта ти.»* *Псалм 110:1*

⁴⁴И тъй, Давид го нарича «Господ». Тогава как може Месията да е негов син?“

Исус изобличава законоучителите

(*Матей 23:1-36; Марк 12:38-40; Лука 11:37-54*)

⁴⁵Докато всички хора го слушаха, Исус каза на учениците си: ⁴⁶„Пазете се от законоучителите! Те обичат да се разхождат пременени с дългите си роби, за да изглеждат важни. Обичат

*20:28 Ако ... брат Вж. Вт. 25:5-6.

†20:37 горящия храст Вж. Изх. 3:1-12.

‡20:37 «Бога ... Яков» Думи, взети от Изх. 3:6.

*20:43 докато ... властта ти Букв.: „докато направя враговете ти столче за краката ти“.

да ги поздравяват по пазарите, да заемат най-предните столове в синагогите и най-почетните места при празненствата. ⁴⁷Отнемат имуществото на вдовици, а после за пред хората казват дълги молитви. Те ще получат по-сурово наказание.“

Дарението на бедната вдовица

(Марк 12:41-44)

21 След това Исус се огледа и като наблюдаваше как богатите пускат даренията си в кутията за събиране на пари, ²той видя една бедна вдовица, която пушна в нея две лепти. ³Исус каза: „Истина ви казвам: тази бедна вдовица даде повече от другите. ⁴Всички останали дадоха даренията си от парите, които не им бяха нужни, а тя в немотията си даде всичко, което имаше, за да преживее.“

Разрушаването на храма

(Матей 24:1-14, Марк 13:1-13)

⁵Някои от учениците разговаряха за храма: „Този храм е красив, построен е от най-добрия камък и е украсен с много дарове, принесени на Бога.“ Но Исус им каза: ⁶„Ще дойде време, когато всичко, което виждате тук, ще бъде разрушено. Камък върху камък няма да остане.“

⁷„Учителю, кога ще се случат тези неща?“ — попитаха те. „И какъв ще бъде знакът, че те предстоят?“

⁸Исус отговори: „Внимавайте! Не се оставяйте да ви заблудят, защото много хора ще дойдат, използвайки името ми, и ще ви кажат: «Аз съм Месията!» и «Времето дойде!» Но не ги следвайте! ⁹Не се плашете, когато чуете за войни и бунтове. Тези неща трябва да се случат първо, но краят няма да последва веднага.“

¹⁰Тогаваше Исус им каза: „Ще се изправят народ срещу народ и царство срещу царство. ¹¹Ще има големи земетресения, глад и епидемии на различни места. Ще се случат ужасни неща, а от небето ще дойдат велики знамения.

¹²Но преди да се случи всичко това, ще ви заловят и ще ви преследват. Ще ви отведат на съд в синагогите и ще ви хвърлят в затвори. Ще ви изправят пред царе и управници заради моето име. ¹³Но това ще ви даде възможност да свидетелствате за мен. ¹⁴Решете в себе си да не се тревожите предварително как ще се защитите. ¹⁵Ще ви дам мъдрост да говорите така, че всичките ви противници да бъдат безсилни да ви противостоят или опровергаят. ¹⁶Ще ви предават даже вашите родители, братя, роднини и приятели. Някои от вас ще бъдат убити. ¹⁷Всички ще ви мразят, защото сте мои последователи. ¹⁸Но дори и косъм няма да падне от главите ви. ¹⁹Останете твърди и ще се спасите.

Разрушаването на Ерусалим

(Матей 24:15-21; Марк 13:14-19)

²⁰Когато видите Ерусалим обсаден от войски, ще знаете, че неговото унищожение наближава. ²¹Тогаваше онези, които са в Юдея, да бягат в планините, онези, които са в града, да го напуснат, а намиращите се наоколо да не влизат в него. ²²Защото това са дни на наказание, за да се изпълни всичко, което е било писано. ²³Горко на бременните и кърмещите през онези дни, защото на земята ще има голямо бедствие и гняв върху този народ. ²⁴Някои ще загинат, посечени от меч, други ще бъдат отведени в плен по всички народи. Езичници ще тъпчат

Ерусалим, докато не изтече времето им.

Не се страхувайте

(*Матей 24:29-31; Марк 13:24-27*)

²⁵ Знамения ще се случат със слънцето, луната и звездите. Народите по земята ще изпаднат в отчаяние и недоумение от грохота и вълнението на морето. ²⁶ Те ще припаднат от страх и ужас пред онова, което ще сполети света, защото небесните сили ще се разклатят. ²⁷ И тогава ще видят Човешкия Син да идва в облак със сила и славно величие. ²⁸ Когато всичко това започне да се случва, изправете се и вдигнете главите си, защото освобождението ви приближава.“

Поуката от смокиновото дърво

(*Матей 24:32-35; Марк 13:28-31*)

²⁹ Тогава Исус им разказа следната притча: „Погледнете смокинята и другите дървета. ³⁰ Когато се раззеленят, знаете, че лятото приближава. ³¹ Така ще бъде и с нещата, за които ви говорих: щом видите, че се сбъдват, ще знаете, че Божието царство е близо. ³² Истина ви казвам: това поколение няма да премине, докато всичко не се сбъдне. ³³ Небето и земята ще преминат, но моите думи никога няма да преминат.

Бъдете готови по всяко време

³⁴ Бъдете внимателни! Не притъпявайте ума си с пиянство, гуляи и житейски грижи, да не би онзи Ден да ви изненада внезапно ³⁵ като клопка. А той ще дойде за всички хора навсякъде по земята. ³⁶ Затова винаги бъдете нащрек и се молете да можете да избегнете

всичко, което ще се случи, и да застанете пред Човешкия Син.“

³⁷ Всеки ден Исус поучаваше в храма, а вечер излизаше да пренощува на хълма, наречен Елеонска планина. ³⁸ И още призори всички хора отиваха в храма, за да го слушат.

Юдейските водачи искат да убият Исус

(*Матей 26:1-5, 14-16; Марк 14:1-2, 10-11; Йоан 11:45-53*)

22 Наближаваше празникът на безквасните хлябове, наречен Пасха. ² Главните свещеници и законоучителите търсеха някакъв начин да убият Исус, защото се страхуваха от народа.

Юда се съгласява да предаде Исус

³ Тогава Сатана влезе в един от дванадесетте апостола, който се казваше Юда Искаротски. ⁴ Юда отиде при главните свещеници и храмовата стража, за да се уговори с тях как да им предаде Исус. ⁵ Те бяха много доволни и обещаха да му дадат за това пари. ⁶ Той се съгласи и зачака удобен момент да им предаде Исус, когато наоколо няма хора.

Подготовка за пасхалната вечеря

(*Матей 26:17-25; Марк 14:12-21; Йоан 13:21-30*)

⁷ Дойде денят на безквасните хлябове, когато трябваше да се принесе в жертва пасхално агне. ⁸ Исус каза на Петър и Йоан: „Идете и пригответе за нас пасхалната вечеря.“

⁹ „Къде искаш да я приготвим?“ — попитаха те.

¹⁰ Исус им отговори: „Чуйте! Щом влезете в града, ще ви срещне човек, който носи стомна с вода. Тръгнете

след него и в която къща влезе, влезте и вие.¹¹ Кажете на стопанина: «Учителят те пита: Къде е стаята, където ще ям пасхалната вечеря с учениците си?»¹² Тогава той ще ви покаже голяма подредена стая на горния етаж. Там я пригответе.“

¹³ Петър и Йоан тръгнаха и намериха всичко така, както им беше казал Исус, и приготвиха пасхалната вечеря.

Господната вечеря

(*Матей 26:26-30; Марк 14:22-26; 1 Коринтяни 11:23-25*)

¹⁴ Когато настъпи часът, Исус седна на масата заедно с апостолите¹⁵ и им каза: „От сърце желяех да ям с вас тази пасхална вечеря, преди да умра!¹⁶ Казвам ви: вече няма да я вкуся, докато пълният ѝ смисъл не се открие в Божието царство.“

¹⁷ После Исус взе чаша вино и като благодари на Бога, каза: „Вземете тази чаша и я разделете помежду си.¹⁸ Отсега нататък няма да пия вино, докато не дойде Божието царство.“

¹⁹ После взе хляб и като благодари на Бога, го разчупи, раздаде го на всички и каза: „Това е моето тяло, което се дава за вас. Правете това, за да ме помните.“²⁰ По същия начин след вечерята Исус взе чашата и каза: „Тази чаша е новият завет, запечатан с кръвта ми, която се пролива за вас.*

²¹ Но вижте! Един от вас скоро ще ме предаде. Ръката му е на масата до моята ръка.²² Човешкият Син ще извърви пътя, който му е определен, но горко на онзи, който го предаде.“

²³ Тогава апостолите започнаха да се питат: „Кой от нас би могъл да се отори това?“

Бъдете като слуги, не като господари

²⁴ После апостолите започнаха да спорят кой от тях трябва да бъде считан за най-велик.²⁵ А Исус им каза: „Царете на езичниците господстват над тях, а управниците им ги принуждават да ги наричат «благодетели на народа».²⁶ Но вие не бъдете като тях. Напротив, най-великият сред вас трябва да стане като най-малкия, а този, който управлява — като този, който служи.²⁷ Кой е по-велик — този, който е седнал на масата, или този, който прислужва? Този, който е седнал на масата, нали? Но сред вас аз съм като този, който прислужва.

²⁸ Вие бяхте до мен по време на изпитанията ми.²⁹ Също както моят Баща ми даде царска власт, така и аз ви я давам,³⁰ за да ядете и пиете на моята маса в царството ми, да седите на престоли и да съдите дванадесетте племена на Израел.

Не губете вярата си

(*Матей 26:31-35; Марк 14:27-31; Йоан 13:36-38*)

³¹ Симоне, Симоне, слушай! Сатана поиска разрешение да ви пресее всички като жито.³² Но аз се молих за теб да не загубиш вярата си. И когато се върнеш при мен, укрепвай братята си.“

³³ А Петър отговори: „Господи, готов съм да ида с теб и в затвора, и на смърт!“

³⁴ Но Исус му каза: „Казвам ти, Петре: преди петелът да пропее днес, ти три пъти ще отречеш, че ме познаваш.“

*22:20 В някои гръцки ръкописи последната част от стих 19 и целият стих 20 липсват.

³⁵ Тогава Исус им каза: „Когато ви изпратих без кесия, без торба, без обувки, липсваше ли ви нещо?“

„Не“ — отговориха апостолите.

³⁶ Исус им каза: „Сега обаче, ако имате пари или торба, носете ги със себе си. Който няма нож, да продаде връхната си дреха и да си купи.
³⁷ Писано е:

«Поставиха го наравно с престъпниците.» *Исайя 53:12*

Казвам ви, че това трябва да се изпълни в мен. Всичко, което е писано за мен, сега се изпълнява.“

³⁸ Учениците му казаха: „Ето, Господи, два ножа.“

„Достатъчно!“ — отговори Исус.

Исус казва на апостолите да се молят

(*Матей 26:36-46; Марк 14:32-42*)

³⁹ Той излезе от Ерусалим и отиде, както обикновено, на Елеонската планина. Учениците му отидоха с него. ⁴⁰ Когато стигна до мястото, той им каза: „Молете се да не бъдете изкушени.“

⁴¹ След това се отдалечи на разстояние от около един хвърлей камък, коленичи и започна да се моли: ⁴² „Отче, ако желаеш, махни тази чаша от мен! Но нека бъде твоята воля, а не моята.“ ⁴³ Тогава се появи ангел от небето, изпратен да вдъхне сила на Исус. ⁴⁴ Изпълнен с терзания, Исус се молеше още по-усърдно. Потта му се стичаше на земята като капки кръв.* ⁴⁵ Като свърши молитвата си, Исус отиде при своите ученици и ги завари заспали, изтощени от печал. ⁴⁶ „Защо спите?“ — попита ги той. „Станете и се молете да не бъдете изкушени.“

Исус е арестуван

(*Матей 26:47-56; Марк 14:43-50; Йоан 13:3-11*)

⁴⁷ Исус още не беше свършил да говори, когато се появи гълпа от хора. Водеше ги Юда, един от дванадесетте апостола. Той се приближи към Исус, за да го целуне.

⁴⁸ Но Исус му каза: „Юда, нима с целувка искаш да предадеш Човешкия Син на враговете му?“ ⁴⁹ Учениците на Исус, които бяха около него, видяха какво щеше да стане и казаха: „Господи, да използваме ли ножовете си?“ ⁵⁰ И един от тях удари слугата на първосвещеника и отрязва дясното му ухо.

⁵¹ Но Исус каза: „Спрете! Достатъчно!“ После докосна ухото на слугата и го излекува.

⁵² След това каза на главните свещеници, храмовата стража и старейшините, които бяха дошли да го заловят: „Защо сте излезли срещу мен с ножове и тояги, сякаш съм престъпник?“ ⁵³ Всеки ден бях с вас в храма. Защо не ме арестувахте тогава? Но сега е вашият час, когато царува мракът.“

Петър се отреча от Исус

(*Матей 26:57-58, 69-75; Марк 14:53-54, 66-72; Йоан 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Те хванаха Исус и го отведоха под стража. Докараха го в къщата на първосвещеника. Петър ги следваше на разстояние. ⁵⁵ Запалиха огън в средата на двора и насядаха около него. Петър седна с тях. ⁵⁶ Една слугиня го видя в светлината на огъня и взирайки се в него, каза: „Този човек също беше с него.“

*22:44 Някои гръцки ръкописи не съдържат стихове 43 и 44.

⁵⁷ Но Петър отрече: „Жено, не го познавам.“ ⁵⁸ Малко след това друг човек видя Петър и каза: „И ти си един от тях.“

„Човече, не съм“ — отвърна му Петър.

⁵⁹ След около час един друг започна да настоява: „Със сигурност този човек е бил с него, защото също е галилеец.“

⁶⁰ Но Петър каза: „Човече, не зная за какво говориш.“

В този миг, докато той още говореше, пропя петел. ⁶¹ Господ се обърна и погледна Петър. И тогава Петър си спомни думите му: „Преди да пропее днес петелът, ти ще се отречеш от мен три пъти“, ⁶² излезе навън и горчиво заплака.

Хората се подиграват на Исус

(*Матей 26:67-68; Марк 14:65*)

⁶³ Хората, които държаха Исус, започнаха да му се подиграват и да го бият. ⁶⁴ Те завързаха очите му и му казаха: „Нали си пророк! Познай кой те удари!“ ⁶⁵ И го обиждаха по много други начини.

Исус пред юдейските водачи

(*Матей 26:59-66; Марк 14:55-64; Йоан 18:19-24*)

⁶⁶ На другия ден народните старейшини, главните свещеници и законоучителите се събраха и отведоха Исус в Синедриона, ⁶⁷ където му казаха: „Ако ти си Месията, кажи ни.“

Исус им отговори: „Ако ви кажа, няма да ми повярвате ⁶⁸ и ако ви попитам, няма да ми отговорите. ⁶⁹ Но от днес нататък Човешкият Син ще седи отдясно на Всеомогъщия Бог.“

⁷⁰ Те всички казаха: „Значи ти си Божият Син, така ли?“ Исус отговори: „Вие сами казвате, че съм.“

⁷¹ Тогава те казаха: „Нима ни е нужно друго свидетелство? Сами го чухме от устата му!“

Пилат разпитва Исус

(*Матей 27:1-2, 11-14; Марк 15:1-5; Йоан 18:28-38*)

23 Тогава всички станаха и отведоха Исус при Пилат. ² Там започнаха да го обвиняват: „Хванахме този човек да заблуждава народа ни, като му казва да не плаща данък на цезаря и нарича себе си Месията, цар.“

³ Тогава Пилат го попита: „Ти ли си царят на юдеите?“

Исус отговори: „Сам го казваш.“

⁴ Пилат се обърна към главните свещеници и тълпите: „Не виждам нищо лошо в този човек.“

⁵ Но те продължиха да настояват, като казаха: „С учението си той всява смут сред народа на цяла Юдея. Започна в Галилея, а сега дойде и тук.“

Пилат изпраща Исус при Ирод

⁶ Като чу това, Пилат попита дали този човек е от Галилея. ⁷ Щом научи, че е от областта на Ирод, той го изпрати при Ирод, който също беше в Ерусалим по това време. ⁸ Като видя Исус, Ирод много се зарадва. Той беше чувал за него и от дълго време искаше да го види, защото се надяваше Исус да извърши някакво чудо пред очите му. ⁹ Ирод му задаваше много въпроси, но Исус мълчеше. ¹⁰ Главните свещеници и законоучителите стояха наоколо и яростно сипеха обвинения срещу него. ¹¹ Ирод и войниците му също се отнасяха към Исус с презрение и му се подиграваха. Те го облякоха в царска мантия и го изпратиха обратно при Пилат. ¹² В този ден Ирод и Пилат,

които преди бяха врагове, станаха приятели.

Исус е осъден на смърт

(Матей 27:15-26; Марк 15:6-15; Йоан 18:39-19:16)

¹³Пилат събра главните свещеници, водачите и народа ¹⁴и им каза: „Доведохте този човек при мен с обвинения, че заблуждава народа. Аз го разпитах тук, във ваше присъствие, и не открих никакви основания за обвиненията ви срещу него. ¹⁵Ирод също го счита за невинен, защото го изпрати обратно при нас. Както виждате, той не е извършил нищо, което да заслужава смъртно наказание. ¹⁶Затова ще го накажа и ще го пусна на свобода.“ ¹⁷*

¹⁸Но всички в един глас се развикаха: „Убий го! Освободи ни Варава!“ ¹⁹(Варава беше хвърлен в затвора за повдигане на бунт в града и за убийство.)

²⁰Пилат още веднъж се обърна към тях, защото искаше да освободи Исус. ²¹Но те продължаваха да крещат: „Разпъни го на кръст! Разпъни го на кръст!“

²²За трети път Пилат им каза: „Какво престъпление е извършил? Не намирам никакво основание да го убия. Ще го накажа и после ще го освободя.“

²³Но хората продължиха да викат силно и да настояват Исус да бъде разпънат на кръст. Виковете им надделяха ²⁴и Пилат реши да

изпълни молбата им. ²⁵Той освободи човека, когото искаха — този, който бе хвърлен в затвора за повдигане на бунт и за убийство — и им даде Исус да постъпят с него както намерят за добре.

Исус е разпънат на кръст

(Матей 27:32-44; Марк 15:21-32; Йоан 19:17-27)

²⁶Докато водеха Исус, войниците видяха един човек от Киринаея на име Симон, който се връщаше от полето. Те го хванаха, сложиха кръста на гърба му и го накараха да го носи зад Исус.

²⁷След него вървеше голяма тълпа, сред която имаше жени, които се удряха в гърдите и го оплакваха. ²⁸Исус се обърна и им каза: „Не плачете за мен, дъщери на Ерусалим! Плачете за себе си и за децата си, ²⁹защото идва времето, когато хората ще кажат: «Благословени са тези, които не са раждали, и тези, които не са кърмили!» ³⁰След това ще кажат на планините: «Сринете се над нас!», а на хълмовете: «Скрийте ни!»* ³¹Щом хората постъпват така, когато живеят добре, какво ли ще стане, когато настъпят трудни дни?“†

³²Изведоха и двама престъпници, които щяха да бъдат убити с Исус. ³³Когато стигнаха мястото, наречено Лобно, войниците го разпънаха заедно с престъпниците. Единия изправиха от дясната, а другия — от лявата му страна. ³⁴Исус каза: „Отче,

***23:17** Някои гръцки ръкописи включват стих 17: „Всяка година на празника Пасха Пилат бе длъжен да им освобождава по един затворник.“ Вж. Мат. 27:15; Мк. 15:6.

***23:30** Цитат от Ос. 10:8.

†**23:31** *Щом хората ... трудни дни* Букв.: „Ако правят тези неща, когато дървото е зелено, какво ще стане, когато то изсъхне?“

прости им, защото не знаят какво вършат.“[‡]

А войниците хвърлиха жребий, за да си разделят дрехите му.³⁵ Хората стояха и гледаха, а водачите се подиграваха на Исус, като казваха: „Нали спасяваше другите! Нека спаси и себе си, ако е Месията, Божият избраник!“

³⁶ Войниците също му се присмиваха. Приближиха се към него, предложиха му винен оцет³⁷ и казаха: „Ако ти си царят на юдеите, спаси себе си!“³⁸ А над него имаше надпис: „това е царят на юдеите.“

³⁹ Единият от престъпниците, увиснали на кръста, го обиждаше: „Нали си Месията? Спаси себе си и нас!“

⁴⁰ Но другият го смъмри и каза: „Страх от Бога нямаш ли! Та ти си със същата присъда.“⁴¹ Ние обаче сме наказани справедливо и си получаваме заслуженото, а той не е направил нищо лошо.“⁴² А после се обърна към Исус: „Исусе, спомни си за мен, когато започнеш да царуваш!“

⁴³ Исус му каза: „Истина ти казвам: днес ще бъдеш с мен в рай.“

Исус умира

(*Матей 27:45-56; Марк 15:33-41; Йоан 19:28-30*)

⁴⁴ Беше около пладне, но мрак покри цялата земя до три часа следобед.⁴⁵ Слънцето спря да свети. Завесата в храма се раздра на две.⁴⁶ Исус извика високо: „Отче, в твоите ръце предавам духа си!“⁴⁷ и издъхна.

⁴⁷ Когато стотникът видя станалото, прослави Бога и каза: „Този човек наистина бе праведен!“

⁴⁸ А всички хора, струпали се да наблюдават зрелището, видяха какво стана и започнаха да се разотиват покрусени.⁴⁹ Всички познати на Исус, както и жените, които го следваха от Галилея, стояха на разстояние и наблюдаваха.

Йосиф от Ариматея

(*Матей 27:57-61; Марк 15:42-47; Йоан 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Там беше и един човек от юдейския град Ариматея, който се казваше Йосиф. Той беше добър и благочестив човек, който очакваше Божието царство. Йосиф беше член на Съвета, но не беше съгласен с тяхното решение и действие.⁵² Той отиде при Пилат и поиска тялото на Исус.⁵³ Сваля го от кръста, пови го в ленено платно и го положи в една гробница, изсечена в скала, където още никой не беше погребван.⁵⁴ Това стана в Подготвителния ден и съботата приближаваше.

⁵⁵ Жените, които бяха дошли с Исус от Галилея, тръгнаха след Йосиф. Те видяха гроба и как беше положено тялото.⁵⁶ След това си отидоха и приготвиха благоухания и миро.

В събота почиваха според заповедта.

Възкресението на Исус

(*Матей 28:1-10; Марк 16:1-8; Йоан 20:1-10*)

24 Рано сутринта в първия ден на седмицата жените донесоха при гробницата благоуханията, които бяха приготвили.² Те видяха, че камъкът е отместен от гробницата,³ и влязоха, но не намериха тялото

[‡]23:34 *Исус каза: „Отче ... вършат.“* Някои ранни гръцки ръкописи не съдържат тези думи.

[‡]23:46 Цитат от Пс. 31:5.

на Господ Исус. ⁴ Докато стояха там озадачени, изведнъж до тях се изправиха двама мъже в ослепителни дрехи. ⁵ Обзети от страх, жените сведоха лица до земята, а мъжете им казаха: „Защо търсите живия сред мъртвите? ⁶ Той не е тук, той възкръсна! Спомнете си какво ви говореше, докато беше още в Галилея: ⁷ «Човешкият Син ще бъде предаден в ръцете на грешници, ще бъде разпнат на кръст, а на третия ден ще възкръсне.»⁸ И тогава жените си спомниха думите на Исус.

⁹ Те се върнаха от гробницата и разказаха всичко това на единадесетте апостола и на всички останали. ¹⁰ Тези жени бяха Мария Магдалина, Йоана и Мария — майката на Яков. Заедно с другите жени те разказваха на апостолите за случилото се, ¹¹ а те сметнаха думите им за празни приказки и не им повярваха. ¹² Петър обаче стана и хукна към гробницата. Той погледна вътре, но там бяха само ленените платна за повиване на тялото. После си тръгна, като се чудеше на станалото.*

По пътя за Емаус

(Марк 16:12-13)

¹³ Същия ден двама от учениците отиваха към Емаус — село на около дванадесет километра от Ерусалим. ¹⁴ Те си говореха помежду си за всичко, което бе станало. ¹⁵ И както си говореха и обсъждаха тези неща, самият Исус се приближи и тръгна заедно с тях. ¹⁶ Те го видяха, но не можаха да го разпознаят. ¹⁷ Той им каза: „За какво си говорите, докато вървите?“

Двамата спряха с натъжени лица. ¹⁸ Този, който се казваше Клеопа, отговори: „Ти трябва да си единственият посетител в Ерусалим, който не знае какво се случило там тези дни.“

¹⁹ Исус попита: „Какво?“

„Това с Исус от Назарет — казаха те. — Той беше човек, който чрез делата и думите си показа, че е велик пророк пред Бога и хората. ²⁰ Но нашите главни свещеници и водачи го предадоха, за да бъде осъден на смърт, и го разпнаха на кръст. ²¹ А ние се надявахме, че той е този, който ще освободи Израел! И отгоре на всичко сега има и още нещо: изминаха три дни, откакто го разпнаха, ²² а днес няколко жени от нашата група ни разказаха нещо удивително: рано тази сутрин отишли при гробницата, ²³ но не намерили тялото му. Върнаха се и ни разказаха как им се явили ангели, които им казали, че той е жив. ²⁴ Тогава някои от нас също отидоха на гробницата и намериха всичко точно така, както бяха казали жените, но него не видели.“

²⁵ Тогава Исус им каза: „Колко сте глупави и колко трудно ви е да повярвате на всичко, което са говорили пророците! ²⁶ Нали Месията трябваше да мине през всички тези страдания, преди да влезе в славата си!“ ²⁷ И като започна от Моисей и продължи с всичките пророци, Исус им обясни казаното за него в цялото Писание.

²⁸ Когато наближиха селото, където отиваха, Исус даде вид, че ще продължи нататък. ²⁹ Те настойчиво го замолиха: „Остани с нас! Вечерта

*24:12 Някои гръцки ръкописи не съдържат този стих.

наближава и денят вече свърши.“ И той влезе, за да остане с тях.

³⁰ Исус седна с тях на масата, взе хляба и като благодари на Бога, разчупи го и им го даде. ³¹ Тогава очите им се отвориха и те го познаха, но той изчезна от погледа им. ³² Те си казаха: „Нима не горяха сърцата ни, когато той ни говореше по пътя и ни обясняваше Писанията?“

³³ И двамата веднага станаха и се върнаха в Ерусалим. Там намериха единадесетте апостола и останалите, събрани заедно, ³⁴ които им казаха: „Господ наистина е възкръснал! Той се е явил на Симон.“

³⁵ Тогава двамата разказаха за случилото им се по пътя и как са разбрали, че това е той, когато разчупил хляба.

Исус се явява на учениците си

(Матей 28:16-20; Марк 16:14-18;

Йоан 20:19-23; Дела 1:6-8)

³⁶ Докато двамата още говореха, Исус се изправи сред тях и им каза: „Мир на вас!“

³⁷ Те се стреснаха и се изплашиха, защото помислиха, че виждат дух.

³⁸ Но Исус им каза: „Защо се плашите? И защо се прокрадват съмнения в ума ви? ³⁹ Погледнете ръцете и нозете ми — това наистина съм аз. Докоснете ме и ще се уверите. Нима духът има плът и кости, както виждате, че имам аз?“

⁴⁰ Като каза това, Исус им показа ръцете и нозете си. ⁴¹ Но учениците

му от радост и изумление още не можеха да повярват. Затова Исус ги попита: „Имате ли нещо за ядене?“ ⁴² Дадох му парче печена риба. ⁴³ Той я взе и я изяде пред тях.

⁴⁴ После им каза: „Още когато бях с вас, ви говорех, че трябва да се сбъдне всичко писано за мен в закона на Моисей, книгите на пророците и псалмите.“

⁴⁵ И той им отвори умовете да разберат Писанията. ⁴⁶ След това им каза: „Писано е, че Месията трябва да страда и да възкръсне от мъртвите на третия ден. ⁴⁷ Вие трябва да проповядвате на всички хора в мое име, започвайки от Ерусалим. Кажете им, че трябва да се покаят и Бог ще прости греховете им. ⁴⁸ Вие сте свидетели на тези неща. ⁴⁹ Чуйте! Аз ще ви пратя това, което моят Баща обеща. Останете в града, докато получите тази сила от горе.“

Исус се възнеся в небето

(Марк 16:19-20; Дела 1:9-11)

⁵⁰ Исус изведе учениците си от Ерусалим почти до Витания, вдигна ръце и ги благослови. ⁵¹ И докато ги благославяше, се отдели от тях и се възнесе в небето. ⁵² Те му се поклониха и после с огромна радост се върнаха в Ерусалим. ⁵³ И бяха постоянно в храма, възхвалявайки Бога.